GAZETA HÂRTIBACIULUI

PUBLICAȚIE LUNARĂ A ASOCIAȚIEI „VALEA HÂRTIBACIULUI" ÎN COLABORARE CU PRIMĂRIA ORAȘULUI AGNITA

„Şi care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă" Marcu, 10.44

NUMĂRUL 8, NOIEMBRIE 2006

APARE LA AGNITA - PREȚ: 1 LEU

Din SUMAR

• DEALU FRUMOS - pag. 3
sau satul din centrul țării

Mirajul vestului goleşte satele! - pag. 4

• FESTIVALUL HÂRTIBĂCENILOR - pag. 5

Început de şcoală - pag. 7

Între sat şi oraş - pag. 8

ŞCOALA DE ARTE ŞI MESERII NOCRICH

Şcoala de Arte şi Meserii a fost înființată în 2002 cu profilul de textile-pielărie (la început) iar din 2006 cu o clasă de comerț. În prezent sunt 55 de elevi încadrați în clasele IX şi a X-a. Atelierul de croitorie al şcolii s-a înființat cu 10 maşini de cusut, practica comasată făcându-se la Cooperativa Îmbrăcămintea Sibiu (în Casa Modei - la mag. Dumbrava). Copii provin din familii sărace din comunele Alțîna, Marpod şi Nocrich (inclusiv satele aparținătoare) Trebuie specificat că 33 de copii au bursă „Bani de liceu" (o sumă de 1.800.000 lei/copil/ lună întreagă).

Directorul şcolii, prof. de istorie Mihuleț Achim remarcă faptul că „este păcat că absolvenții nu se angajează în profilul în care s-au pregătit, deşi au primit oferte, preferând alte slujbe – mai bine plătite. Băieții preferă sectorul de construcții iar cele mai multe fete preferă să lucreze în gospodărie.

Tel.: 0269-582.124 sau tel./fax: 582.101
Sediu principal în Nocrich, str. Principală nr. 157.

In atenția locuitorilor Văii Hârtibaciului !

Dorim să tragem un semnal de alarmă referitor la "renovările"sau "restaurările" efectuate în ultimul timp la fațadele clădirilor cu valoare istorică şi nu numai.

Locuitorii Văii Hârtibaciului trebuie să conştientizeze faptul că locuiesc într-o zonă în care arta populară este abundentă şi s-a păstrat în forma arhaică până în zilele noastre.

De asemenea, majoritatea noastră avem privilegiul de a locui în clădiri vechi dar frumoase şi bine proporționate, rezultatul bunului simț estetic al strămoşilor noştri, indiferent de apartenența lor etnică.

Ştefan Vaida

(continuare în pag. 6)

Biserica din Nucet cu geamuri termopan

TRAIUL ÎN COMUNA HENDORF (BRĂDENI)

Traiul sătenilor, locuința, ocupațiile, portul

În ce priveşte traiul sătenii țin foarte mult la el. Lucrează de dimineața până seara dar mâncarea o pun în primul rând. Astfel vara întrebuințează carne, fasole, cartofi, lapte, slănină, ouă.

Cât priveşte obiectele de bucătărie, au dispărut cu totul tradiționalele vetre pe care pâlpâia focul şi au fost înlocuite cu maşini de gătit şi sobe de fier. Strachinele şi lingurile de lemn au fost înlocuite cu farfurii de porțelan şi cuțite de fier.

(continuare în pag. 5)

HÎRTIBACIUL - CEL MAI MARE AFLUENT AL CIBINULUI

Râul Hîrtibaci este cel mai mare afluent - ca dimensiuni morfometrice - al Cibinului. Depăşeşte Cibinul la confluență atât ca lungime, cât şi ca suprafață bazinală. El drenează partea sudică a Podişului Transilvaniei şi traversează perpendicular patru anticlinale, care îşi lasă amprentele atât în profilul său longitudinal, cât şi în formarea cursului său şi în organizarea rețelei hidrografice. Între altele, unor cute anticlinale i se datoreşte şi cotului cu direcție nordică, format în aval de Agnita, între Beneşti şi Alțîna şi piața de ape din amonte. În culoarul său larg, dar bine adâncit în platformă, se pot întâlni o serie de zone de subsidență locală, chiar şi în apropiere de izvoare la Noiştat, unde fundul larg al văii a fost folosit pentru crearea unui lac de acumulare pentru piscicultură.

(continuare în pag. 2)

MAICA NUMA ATÂTA-I BUNĂ

Pân'copiii şi-i adună.
După ce i-o crescut mari,
Nu-i mai au nici-un habar.
Maica, până când mai poate,
Vine cu desagii-n spate;
La cel mic şi cel mai mare,
Să le-aducă de mâncare.
Maica, dacă-mbătrâneşte,
Toți copiii o urăşte:
Că-i neghioabă şi bătrână,
Şi li-i silă de-a lor mumă.
Şi o mână să se ducă
La cel mare ori cea mică.
Că-i bătrână, nu mai poate
Să vie cu desagii-n spate.
Maica, dac-o văzut ce-i,
S-o întors la casa ei,
Şi se târâie cum poate,
Că-i bătrână, nu mai poate.
Acum o căzut de zace,
Câte-o carte ea le face:
Să vină din depărtare,
Să le-mpartă ce mai are.
Un părinte poate creşte
Şapte, opt copii, chiar zece;
Dar cu toții împreună
N-au grijă de a lor mumă.

Şerban Maria, 41 de ani (originară din Ighiş), Agnita, 19 IV 1982
Textele folclorice au fost culese de Mircea Drăgan - Noiştețeanu

Cyan Magenta Yellow Black

BIODIVERSITATE

Zona Satelor Saxone reprezintă unul dintre ultimele peisaje medievale ale Europei, iar pajiştile sunt probabil cele mai întinse pajişti înflorite care au mai rămas în Europa depresionară. Zona de proiect reprezintă aproximativ 90.000 de hectare. Agricultura de joasă intensitate coexistă aici cu o abundenţă de floră şi faună, multe dintre specii fiind incluse în „Lista roşie", şi multe habitate şi specii fiind protejate sub Directivei Habitatelor UE.

Zona este descrisă ca următoare de către Ministerul Agriculturii, Păduri şi Dezvoltari Rurale în program pilot de agri-mediu SAPARD 3.3.

• Zona propusă pentru Natura 2000 din SE Transilvanei are o suprafaţă de 95000 ha, incluzând 10 comune şi 30 sate mici. Aproximativ 18% din suprafaţa zonei este reprezentată de pajişti, 20% fâneaţă, 38% pădure, 25% teren arabil. Studiile ştiinţifice realizate în aceasta zonă au arătat că aceasta întruneşte criteriile de zonă cu înaltă valoare naturală, având o bogată valoare floristică şi de faună, incluzând multe specii internaţionale ameninţate cu dispariţia, inclusiv habitate pentru specii de floră şi faună menţionate în Directiva Habitate, Anexele II, II* şi IV, precum şi peste 40 de specii de păsări menţionate în Directiva Păsări Anexa I. Mai mult de 50 de specii de plante sunt înrudite cu specii de plante Europene şi reprezintă importanţă din punct de vedere al agro-biodiversităţii. Metodele tradiţionale de păşunat şi de întoarcere a fînului au condus la o dezvoltare a păşunilor care acoperă cea mai mare parte a zonei pilot. Pajiştile bogate în specii conţin un amestec de floră de stepă, mediteraneană şi carpatică. Mai mult de 1000 de tipuri de plante au fost înregistrate în zonă şi reprezintă peste 30% din flora României. Multe din aceste plante şi asocierile în care se dezvoltă sunt recunoscute în cadrul Directivei UE Habitate. Fânețele cu flora sălbatică sunt de asemenea o resursă genetică pentru viitoarea selecţie a culturilor furajere, în special lucernă, trifoi şi alte legume. Pajiştile uscate conţin mai mult de 20 de specii incluse în lista Roşie a României şi cel puţin 9 dintre ele sunt listate în Anexa 2 a Directivei Habitate.

Importanţa ştiinţifică şi culturală

• Sunt puţine zonele atât de întinse, cu peisaje străvechi intacte sau aproape intacte, în întreaga Europă, iar acolo unde mai sunt, rareori mai păstrează neatinse satele şi agricultura corespunzătoare. Şi flora, şi fauna, sunt remarcabile.

• Această regiune depresionară cuprinde nu numai cele mai întinse fânețe non-alpine din Europa, ci şi ultimii lupi şi urşi depresionari ai continentului.

• Satele, aşezarea lor, practicile agricole şi peisajele naturale facilitează studierea ecologiei istorice prin observaţie directă.

• Grădinile gospodăriilor din sate sunt colecţii autentice de pomi, flori, verdeţuri şi legume - elemente vii într-un peisaj medieval.

• Aşezările păstrează încă o mare varietate de plante medicinale străvechi, care atrag din nou atenţia industriei farmaceutice.

• Flora constituie o resursă genetică importantă, îndeosebi prin bogăţia de nutreţuri furajere (cum ar fi lucerna şi trifoiul) sau prin plante înrudite cu cele de cultură (varza sălbatică).

Flora şi Fauna

Peisajul găzduieşte numeroase specii de floră şi faună menţionate în anexele II, II* şi IV ale Directivei Habitatelor UE, precum şi peste 40 de specii de păsări din Anexa I a Directivei, inclusiv:

Flora

• 10 familii de plante ameninţate în Europa, incluse în anexele la Directiva Habitatelor UE şi în Convenţia de la Berna (printre care laricea poloneză, angelica, arnica, papucul doamnei, miruţa şarpelui, narcisa ochi-de-fazan şi floarea paştelui);

• 77 de familii de plante ameninţate cu dispariţia la nivel naţional, incluse în „Lista roşie" a României.

• o biodiversitate agricolă de importanţă globală, sub forma unor specii sălbatice ale plantelor de cultură şi ale animalelor domestice. Peste 50 de plante sălbatice avându-şi originea în această zonă sunt înrudite cu plante de cultură, constituind o potenţială resursă pentru încrucişarea speciilor. Îndeosebi varietăţile locale sălbatice ale plantelor furajere (cum ar fi sub-speciile de lucernă şi trifoi existente în zonă) rămân un important element de agro-biodiversitate.

Fauna

• 23 specii de mamifere ameninţate în Europa şi protejate sub Directiva Habitatelor UE şi Convenţia de la Berna, inclusiv lupul, ursul, pisica sălbatică, vidra, şoarecele de apă, şoarecele pătat, alunarul mare şi câteva specii de lilieci;

• 55 specii de păsări ameninţate în Europa incluse în Directiva UE pentru Păsări Sălbatice, printre care uliul păsărar, uliul porumbar, cristeiul şi raţa brună, precum şi 76 de specii protejate la nivel naţional;

• 10 specii de reptile şi amfibieni protejate sub Directiva Habitatelor UE şi Convenţia de la Berna (printre care broasca aurie);

• 11 specii de peşti protejate de Directiva Habitatelor UE şi Convenţia de la Berna;

• Dintre cele 600 de specii de fluturi a căror prezenţă a fost semnalată în zonă, 6 sunt protejate sub Directiva Habitatelor UE şi Convenţia de la Berna, iar 22 sunt ameninţate cu dispariţia la nivel local.

Ameninţări

Biodiversitatea floristică, spre deosebire în pajişti, sunt fragile şi au mare nevoie de măsuri specifice de conservarea dacă acest preţios patrimoniu vor putea fi salvate.

Deşi acest peisaj străvechi şi special a rămas în mare parte intact, întreaga zonă este extrem de fragilă. Aplicarea îngrăşămintelor chimice ar provoca daune însemnate asupra multor pajişti cu flori sălbatice sau chiar le-ar distruge, permiţând păioaselor rezistente să le colonizeze. Cercetările au identificat următoarele ameninţări ca fiind cele mai frecvente şi cu efect substanţial asupra plantelor şi animalelor sălbatice şi a habitatelor din Satele Săseşti. Aceste ameninţări trebuie luate în calcul şi rezolvate în cadrul strategiilor de conservare a zonei:

• Intensificarea managementului pajiştilor, cu supra-îmbogăţire de nutrienţi datorită aplicării de îngrăşăminte chimice sau a aglomerării de animale, sau a păşunatului intensiv, mai ales al oilor.

• Abandonarea sau restrângerea practicilor de gospodărire agricolă tradiţională, cum ar fi cositul sau tăierea arbuştilor.

• Practici forestiere de scurtă durată, cum ar fi defrişările şi pierderea de zone împădurite, sau plantarea de copaci exotici.

• Drenarea sau modificarea micilor zone umede existente.

• Colonizarea de către buruieni invazive, mai ales specii adventive agresive, cum ar fi boroşteanul de toamnă (Fallopia japonica).

• Dezvoltarea unei infrastructuri nepotrivite pentru turism sau industrie.

• Colectarea necontrolată a plantelor medicinale sau a altor specii sălbatice.

• Pierderea plantelor ruderale din jurul satelor, inclusiv plante aromatice medicinale ori alte specii cu valoare economica sau culturala.

• Schimbările climatice, inclusiv perioadele lungi de seceta.

• Lipsa de conştientizare a publicului şi lipsa informaţiilor despre valoarea ecologică şi culturală a zonei.

HÎRTIBACIUL - CEL MAI MARE AFLUENT AL CIBINULUI

(urmare din pag. 1)

Hîrtibaciul îşi are originea în formaţiunile pliocene nisipoase de lângă Bărcuţ, la limita vestică a Piemontului Odorheiului, de la altitudinea de 600 m. În lungul cursului său, pe distanţa de 88,2 km, are loc o cădere totală de 212 m (panta medie 2,4 m/km), care în aval de Noiştat devine mult mai mică (0,9 m/km). Afluenţii săi au pante mari, putere de eroziune accentuată şi procese de versant avoluate (studiate de T. Morariu, V. Gârbacea). Dintre afluenţii mai importanţi îi amintim pe cei din dreapta: Halmerul, Iacobeni, Proştea, Valea Înfundăturii, Valea Stricată, Coveşul (S=33 kmp, L =14 km), Hîrghişul (S=50kmp, L=14 km), Zlagna (S=55 kmp, L= 14 km), Hîrţa (S=50 kmp, L=9km), Vurpărul , Zăvoiul (S=113 kmp, L= 17km), Daia şi Caşolţul, iar din stânga pe Valea Morii, Albacul (S=108 kmp, L=28 km), Valea Androchinei, Marpodul (S=31 kmp, L=9 km) şi Fofeldea.

Bibliografie: *I. Ujvári - Geografia Apelor României, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1972, pag. 406*

În atenţia autorităţilor locale şi judeţene:

PROIECTUL: SALVAŢI RÂUL HÂRTIBACIU

OBIECTIVELE UNUI POSIBIL „CONTRACT DE RÂU"

1. Restabilirea funcţionalităţii normale ale ecosistemului de-a lungul cursului de râu
2. Amenajarea şi protecţia albiei râului
3. Punerea în valoare a cursului râului
4. Încurajarea comunicării între Administraţiile locale, agenţi economici, O.N.G-uri, instituţii de învăţământ, societatea civilă.

PARTENERI:

Agenţia de Protecţia Mediului Sibiu
Sistemul de Gospodărire a Apelor Sibiu
Primăriile riverane Hîrtibaciului

POSIBILE ACŢIUNI:

- Monitorizare şi control:
- Curăţirea albiei minore şi majore
- Amenajarea albiei cu cascade
- Toaletarea arborilor
- Igienizarea malurilor
- Plantarea de noi arbori
- Amenajarea de popasuri turistice în zonele cu potenţial peisajagistic
- Organizarea unor seminarii cu prezentarea realizărilor şi identificarea a noi posibilităţi de acţiune şi contactarea a noi parteneri
- Manifestări educative pe teme ecologice

CRONICA VREMURILOR
Spre informare şi cugetare!

• GRUPUL DE ACŢIUNE LOCAL (G.A.L.) din microregiunea Hârtibaciului a fost studiu de caz în perioada 7-10 noiembrie 2006, la Vatra Dornei. Reprezentanţii teritoriilor subregionale convocaţi pentru instruire în implementarea axei Leader (a doua serie) au dezbătut punct cu punct analiza teritoriului GAL-ului de pe Hârtibaciu, analiza SWOT şi parteneriatul din cadrul GAL-ului. D-na Elena Hulpuş, animatoarea GAL-ului de pe Hârtibaciu a prezentat toate aceste materiale în calitate de agent de dezvoltare rurală. La toate lucrările instruirii au participat 3 reprezentanţi din Franţa, parteneri în proiectul România-Franţa-Germania-Ungaria – Twinning Project RO 2004 IB AG 05 – Sprijin pentru Ministerul Agriculturii, Pădurilor şi Dezvoltării Rurale. Francezii reprezentând GAL-ul Herault – o zonă de podiş din Franţa au prezentat specificul programului LEADER din ţara lor şi fazele pe care le-a parcurs din anul 1991, respectiv: 1991-94 – Programul de iniţiativă comunitară Leader I (selecţia europeană a GAL-urilor); 1994-99 PIC Leader II – selecţie efectuată de statele membre şi 2000-2006 PIC Leader+ - selecţie efectuată de statele membre. Trebuie menţionat că dezbaterile au fost constructive şi s-au primit aprecierile reprezentaţilor francezi şi ai Ministerului Agriculturii, toţi remarcând activitatea şi implicarea responsabilă a comitetului de conducere al GAL-ului de pe Hârtibaciu.

SECURITATEA ALIMENTARĂ

• Un studiu despre securitatea alimentara, dat publicităţii in Franţa, spune că jumătate din produsele alimentare din România sunt infectate cu substanţe cancerigene de tip "aflatoxina". Aceasta nu poate fi distrusă prin fierbere sau prin metabolism. Fenomenul infectării alimentelor cu aflatoxine în ţările din sud-estul Europei este cunoscut de specialiştii occidentali de peste 15 ani şi este denumit "sindromul balcanic". Aportul de E-uri poate face ca un salam să conţină doar 5% carne. A apărut şi siropul mutant. In anul 2004, in România exploda un scandal legat de importarea unui lot de boia de ardei (paprika) din Ungaria, infectat cu aflatoxina. Produsul a fost retras imediat de pe piaţa, dar nimeni nu a fost sancţionat. Aflatoxina este o substanţa cancerigena produsa de ciuperci microscopice care infectează alimentele depozitate in condiţii precare. Cel mai des este intalnita in cafea, arahide, porumb, alune si condimente. Microorganismele mai sus menţionate produc mai multe tipuri de toxine, din care cele mai periculoase sunt aflatoxinele, acestea fiind la rândul lor de mai multe tipuri.

Un studiu numit "Siguranţa alimentara", publicat în anul 2002 în colecţia franceză "Ştiinţe si tehnici alimentare", arata ca România se afla printre ţările infectate cu microtoxine. Din produsele autohtone analizate de francezi, jumătate musteau de asemenea substanţe ucigaşe. Capitolul "România" din acest document e intitulata "Studiile Dutton -1996" (adică studiile au fost făcute inca de la acea vreme), iar oamenii de ştiinţa occidentali situează tara noastră in zona afectata de ceea ce ei au numit, cu 15 ani in urma, "sindromul balcanic". Inca de atunci se ştia ca populaţiile României, Bulgariei si tarile fostului spaţiu iugoslav consuma cereale puternic infectate cu ciuperci producătoare de micotoxine, de tip "aflatoxina", in special cele care ataca rinichii. De ce? In timp ce tarile dezvoltate si-au creat tehnologii avansate pentru depozitarea alimentelor, tocmai pentru a preveni imbolnavirea populaţiei cu micotoxine, tarile sărace, printre care si România, nu au investit nimic in acest domeniu. Daca intr-un siloz pentru cereale din Olanda, de exemplu, chiar si aerul este filtrat pentru a evita orice infectare a produsului alimentar, in tarile mai inapoiate, cum ar fi cele din America Latina si Europa de Est, principala problema a depozitarii sunt şoarecii si şobolanii - restul fiind considerat nesemnificativ - pentru că nu omul era scopul in sine, ci producţia. Revenind pe plaiuri mioritice, la noi nu s-au făcut asemenea studii si nu s-a scos un cuvinţel despre legătura dintre alimentele de pe piaţa româneasca şi aflatoxine. Singurele date despre noi înşine ne pot da occidentalii, care spun ca cel puţin jumătate din hrana pe care o punem zilnic pe masa conţine substanţe cancerigene de tip aflatoxina.

Cei mai afectaţi sunt bătrânii, copiii si gravidele

Limitele de la care micotoxinele devin periculoase sunt de ordinul microgramelor sau nanogramelor pe kilogram corp pe zi (miime de gram sau milionime de gram - n.r.), in funcţie de tipul toxinei. Daca organismul uman primeşte mai mult decât atât, ceea ce la noi se întâmplă zilnic, micotoxinele ataca materialul genetic, facand posibila apariţia cancerului, in special la ficat. De asemenea poate determina apariţia malformaţiilor la nou-născuţi. Cei mai afectaţi sunt bătrânii, copiii, femeile însărcinate şi persoanele bolnave. Comisia Naţionala pentru Securitate Biologica ştie foarte bine despre acest fenomen, dar deocamdată nu a putut face altceva decât sa pună in acord legislaţia românească cu cea europeana. Restul va depinde de banii investiţi in infrastructura agricola. Si, din păcate problemele legate de calitatea alimentelor nu se opresc aici.

Morţii nu mai putrezesc

In urma cu trei ani angajaţii Administraţiei Cimitirelor şi Crematoriilor Umane au adus la cunoştinţa conducerii instituţiei ca se confrunta din ce in ce mai des cu nişte cazuri ciudate de mumificare a cadavrelor. Din lipsa de spaţiu, in cimitirele bucureştene se practica deshumarea la şapte ani a osemintelor pentru a fi reînhumate la picioarele mormântului, pentru a face astfel loc unui alt decedat al familiei. Surprinzător, cadavrele, sau părţi ale acestora, nu mai putrezesc. Ce sa fie, ce sa fie? Răspunsul l-a dat Gheorghe Mencinicopschi, directorul general al Institutului de Cercetări Alimentare: «Povestea are o cuprindere mai larga. Specialiştii europeni in alimentaţie au fost sesizaţi in anii '90 de faptul ca morţii nu mai putrezesc si, in urma unor studii, s-a demonstrat ca acest lucru se datorează consumului de conservanţi sintetici, adică E-uri. Aceasta este explicaţia si la noi.»

Un salam poate avea şi 5% carne!

«Este bine sa ne ferim de toate E-urile, dar mai ales de conservantii sintetici, de coloranţii sintetici si de aditivii care accentuează gustul. Din păcate insa, nu prea mai exista alimente care sa nu conţină asemenea substanţe. Este o necesitate a industriei alimentare moderne. Fără conservanti nu putem avea mâncare in magazine, dar, pe de alta parte, aceste E-uri sunt dăunătoare sănătăţii. Este un cerc vicios. Produsele mai ieftine au întotdeauna mai multe E-uri, asa ca aceia care tin la sănătatea lor ar trebui sa mănânce mai puţin, dar mai bun. Ceea ce in România este puţin posibil. Mai mult, din punct de vedere legal controlul aditivilor este problematic. Daca o firma de mezeluri decide ca reţeta produsului trebuie sa conţină mulţi aditivi, noi nu putem interveni. Astfel ca nu trebuie sa mire pe nimeni daca intr-un salam nu exista decât cinci la suta carne, este dreptul producătorului sa scoată pe piaţa reţeta pe care o doreşte, adică mai ieftina si mai proasta, cu singura obligaţie sa specifice conţinutul pe eticheta. In ceea ce priveşte sindromul balcanic, noi ştiam de aceste lucruri doar din cercetările făcute in Occident. Afiatoxina ataca in special ficatul si rinichii», ne-a declarat Gheorghe Mencinicopschi. De cele mai multe ori nici măcar aceasta cerinţa de etichetare nu este respectata la noi.

In România se utilizează peste 200 de aditivi alimentari

In paranteza spus, in România, este permisa utilizarea a peste 200 de aditivi alimentari. Printre cele mai periculoase E-uri sunt cele care dau gust, mai ales o puternica aroma de carne (E 621, E 634, E 635), cele folosite in produsele proaspete, chiar si in pâine, pentru a le conserva (E 210), coloranţi folosiţi mai ales la băuturile nealcoolice si la sosuri (E 102 - galben, E 129 - roşu). In Europa, doi aditivi coloranţi au fost interzişi (E 231 si E 232), fiind catalogaţi ca pesticide, dar in tara noastră continua sa fie utilizaţi. Riscurile consumului de aditivi alimentari sunt multiple pentru sănătate, dar efectele nu apar imediat. Atunci când o persoana prezintă stări de oboseala, lipsa de concentrare, ameţeli, dureri de cap sau balonari se poate gândi, fara sa greşească, ca este urmarea consumului de aditivi.

Atenţie la B.T.

In anul 2003 Comisia Naţionala pentru Securitate Biologica a descoperit intr-un magazin din Bucureşti un sirop obţinut din porumb modificat genetic, pentru indulcirea produselor de patiserie, produs importat in mod ilegal. Este primul caz de acest gen constatat in tara noastră. Sigur, avertizarea ca siropul conţine porumb «mutant» era trecuta doar pe eticheta distribuitorului francez. Importatorul roman lipise peste ea o eticheta in limba autohtona, unde evita sa treacă acest amănunt foarte important, deşi legea ii obliga explicit la acest lucru. Mai mult, nimeni nu are voie sa importe asemenea produse decât cu acordul Comisiei Naţionale pentru Securitate Biologica (CNSB), lucru pe care importatorii nu l-au făcut. Porumbul modificat genetic, pe numele sau prescurtat «B.T.», face parte din categoria «organismelor transgenice de generaţia I», adică nu mai este porumb, ci o specie obţinută din combinarea genelor plantei cu un microorganism, Bacillus Thuringiensis. E un fel de bacterie mare, cu frunze, care face popcorn. Pentru respectarea termenilor ştiinţifici, trebuie spus ca organismele transgenice sunt mai mult decât mutanţii. Aceştia din urma sunt specii naturale asupra cărora s-a intervenit genetic pentru sporirea, întărirea anumitor calităţi naturale. Adică nu se iese din cadrul natural al speciei. Organismele transgenice, in schimb, sunt «mutanţi la pătrat», adică nişte combinaţii genetice intre diferite specii in urma cărora apar specii absolut noi, pe cale artificiala.

Cum s-a ajuns aici? Inca din anii 70, specialiştii in domeniul alimentaţiei au ajuns la concluzia ca terenurile agricole existente nu vor putea face fata ritmului de creştere demografica si ca omenirea se afla in fata unei catastrofe prin înfometare. S-au căutat imediat soluţii care mai de care mai ciudate. Una dintre ele s-a arătat a fi rentabila: alimentele obţinute prin combinaţii intre genele mai multor specii aflate pe niveluri diferite ale evoluţiei. Cele mai mari investiţii in cercetarea acestui domeniu au fost făcute in Statele Unite ale Americii. Aceste firme au studiat posibilitatea obţinerii unor culturi modificate genetic care sa scadă costurile de producţie. Aşa a apărut prima generaţie de organisme modificate genetic.

(continuare în pag. 3)

CERERE ŞI OFERTĂ LA INTÂLNIREA CU MARTIN BOTTESCH

Preşedintele Consiliului Judeţean Sibiu Martin Bottesch şi vicepreşedintele Iosif Moldovan şi-au dat întâlnire la Agnita cu primarii din Brădeni, Bruiu, Chirpăr, Iacobeni, Merghindeal, Mihăileni şi Agnita, pentru a afla păsurile acestora şi a le prezenta Proiectul de Buget al Consiliului Judeţean pentru anul 2007.

Au vrut să afle mai marii judeţului ce probleme sunt în zonă şi pe unele le-au aflat. Primarul din Brădeni Aurel Dobre a cerut 150 000 lei pentru a termina de reparat şcoala din Ţeline unde este necesar un grup social adecvat, a cerut sprijin pentru realizarea drumului de la Retiş la Ţeline şi completarea sumei necesare pentru ajutoare sociale. Primarul din Mihăileni, Ioan Schiau, a cerut 2000 de lei necesari să cumpere motorină pentru transportul elevilor şi tăiatul lemnelor. Viceprimarul Ioan Moraru s-a arătat îngrijorat de starea drumului dintre Chirpăr şi Nou Român, care se degradează tot mai mult din cauza transporturilor de balastru cu maşini de 40 de tone. Dar cei mai mulţi bani i-a solicitat primarul din Agnita Radu Curceanu. Aici mai multe proiecte eligibile au nevoie de cofinanţare şi realizare de utilităţi.

Pentru blocul ANL cu 13 apartamente ce se va construi pe str. Avram Iancu sunt necesari 200 000 lei pentru utilităţi (apă, curent, gaz). La Colegiul AT Laurian, s-au adus utilaje pentru practica elevilor şi fiind mari consumatoare de energie electrică, aproximativ 100 KVA, este necesar un transformator, care împreună cu introducerea apei costă 150 000 mii lei. Au fost aprobate proiectele de introducere a apei la cijmele stradale şi hidranţi în Ruja şi Coveş şi canalizarea zonelor Floreasca, Climăs, Şcolii şi Mihai Viteazu în valoare de 4,1 milioane, la care Primăria trebuie să contribuie cu 300 mii pentru cofinanţare. Tot pentru cofinanţare sunt necesari 220 de mii ca să se realizeze staţia de selectare şi transfer a deşeurilor, proiect finanţat din fonduri Phare, în valoare de 2,2 milioane Ron. Primăria mai are nevoie de 300 000 lei pentru terminarea şi darea în folosinţă a Unităţii de Asistenţă Medico Socială. Agnita este coparticipantă împreună cu 12 municipalităţi din Europa la un proiect „INTERREG III B" realizat de Institutul de Cercetări de Mediu din Austria şi finanţat de Uniunea Europeană, care prevede refacerea centrului urban şi programe culturale, pentru care va primi o finanţare de 150 000 mii de Euro dar trebuie să contribuie cu o cofinanţare de

100 000 lei. Una peste alta primarul agnişean are nevoie de 900 000 lei pentru a cofinanţa lucrări de peste 11 milioane Ron. S-ar bucura dacă şi Consiliul Judeţean va sprijini acest efort financiar, bugetul local fiind prea mic pentru solicitări atât de mari.

Mai marii judeţului şi-au notat toate solicitările şi au promis că vor fi analizate în Consiliul Judeţean, unele din acestea putând fi rezolvate printr-o eventuală rectificare de buget din luna noiembrie.

După o scurtă pauză preşedintele Martin Bottesch a prezentat Proiectul Bugetului Judeţean a cărui valoare este de 115 761 mii lei, menţionând că este mai mic decât al municipiului Sibiu.

Din aceştia cei mai puţini au fost repartizaţi pentru ordine publică, 166 mii, apoi pentru locuinţe, servicii şi dezvoltare publică 300 mii, pentru apărare 36o mii. Cei mai mulţi bani se duc pentru cheltuieli sociale, respectiv 63 995 mii lei, în condiţiile în care impozitul pe venit este de 46 288 mii. Desigur sunt mulţi necăjiţi, bolnavi cronici, handicapaţi,bătrâni neputincioşi şi săraci, care trebuie ajutaţi dar sunt destui care se fac că sunt şi destui care se duc să caute de lucru rugându-se la D-zeu să nu găsească, iar când găsesc îi doare lenea de nu se pot mişca.

I. Bârsan

DEALU FRUMOS
sau satul din centrul ţării

(continuare din numărul trecut)

Discutând de patrimoniu, în zonă există peste 240 de cetaţi săseşti cu biserici fortificate între care doar aproximativ 40 sunt administrate într-un fel sau altul.

Din fericire în toamna anului 2003, cetatea şi căminul cultural săsesc (construit pe un zid şi un turn al cetăţii) din Dealu Frumos sunt preluate în comodat, pe 25 ani de Universitatea de Arhitectură şi Urbanism Ion Mincu (UAUIM) Bucureşti, locaţia devenind Centru de studii în arhitecura vernaculară, aici desfăşurându-şi o parte din practică, studenţii de la "restaurare".

In 2004 – 2005, s-au investit peste 2 miliarde lei vechi în restaurare şi renovări. Am convingerea că la Dealu Frumos există cel mai elegant cămin cultural (din mediul rural) din zonă. Dispunem de 15 locuri de cazare, lavoare, cabine wc.şi cabine de duş, o frumoasă sală de spectacole sau conferinţe.

De curând UAUIM a preluat şi clădirea şcolii germane, ca fiind retrocedată, intrând deja în renovare. Aici se vor amenaja săli de cursuri, săli pentru conferinţe, spaţii de cazare (pentru studenţi).

De la preluarea acestei locaţii s-au desfăşurat în premieră o serie de acţiuni importante pentru sat. Astfel, în octombrie 2004, o echipa de ofiţeri din Germania ne-a sprijinit în scanarea (cu laser) întregii cetăţi, exterior şi interior, noi dispunând de prima lucrare tridimensională de acest fel din ţară.

În octombrie 2005, reuşim să organizăm la Dealu Frumos, cu succes, decernarea premiilor pentru cei mai buni arhitecţi din România, un festival de 2 zile, non-stop,"In Between", un festival cu juriu internaţional şi cu premii de multe zeci de mii de euro. A fost şi prima experienţă de cazare a peste 80 de persoane în sat, la familii.

1 iunie 2005, ziua copilului, îi scoate pe picii de clasele a III-a şi a IV-a din „normalitatea"desenelor pe asfalt şi a cântecelor.

Şcoala cu clasele I-IV Dealu Frumos - învăţătoare Nemeti Liliana, venind în sensibilizarea copiilor pentru patrimoniu, organizează împreună cu Şcoala Agnita clasele I-IV, învăţătoare Toma Aurica, prof. Aniţa Constantin, Scoala cu clasele I-VIII Merghindeal, învăţătoare Bîrsan Bianca, prin C.S.A.V. Dealu Frumos, un concurs de acuarelă „Casa mea, Satul meu", copiii primind cărţi, diplome şi mape cu truse de desen profesionale. Acţiunea a fost sprijinită de fundaţia Pro Patrimonio, fiind inclusă într-un program de anvergură „DECIDE"(DE Cine Depinde) cu finanţare de la British Council. Copiii primesc în plus o excursie la cetăţile din sudul Transilvaniei. Lucrările lor au fost expuse la „Casa Luxemburg"Sibiu, Muzeul de etnografie Braşov, casa Golescu din Câmpu Lung Muscel, cele mai reuşite desene fiind propuse pentru cărţi poştale U.N.E.C.S.O.

În 1 iunie 2006, acţiunea continuă cu sprijinul Centrului de Studii în Arhitectura Vernaculara Dealu Frumos elevii beneficiind, ca premiu, de o frumoasă excursie de patru zile la mare.

1 iunie aduce copiilor din Dealu Frumos şi o mare surpriză. O secţiune a Festivalului Internaţional de Teatru, de la Sibiu, se manifestă în cocheta sală şi pe stradă, Trupa franceză de spectacol stradal „The serious Road Trip", urmată de concertul de muzică medievală a trupei „Aeternum".Momentul sensibil al zilei de 1 iunie a fost ca dealtfel la toate acţiunile noastre, de-acum prietenii noştrii, Ansamblul de copii „Cununa"al Casei de cultură din Agnita care au emoţionat de fiecare dată asistenţa – le mulţumim!

În octombrie 2005 suntem gazda unui Workshop internaţional la care au participat arhitecţi de la cea mai bună şcoală de arhitectură de la Paris, şcoala de la Chaillot.

În iulie–august 2006 Centrul de Studii de la Dealu Frumos găzduieste alt workshop internaţional cu studenţi din Italia, Spania si România. Organizatori : Centrul de Studii în Arhitectură si Urbanism „Ion Mincu" Bucureşti, Scuola di Specializzazione nel Restauro-Universita La Sapienza Roma, Esuela Tecnica Superior de Arquitectura de Madrid. O reuşită cu ecou internaţional. Roadele acestor ateliere studenţeşti au fost propuneri de restaurări şi reabilitări a unor obiective din Dealu Frumos.

Pentru 2007, pe lângă practicile studenţilor arhitecţi, ne-am propus aducerea unor acţiuni culturale din cadrul „Sibiu – capitală culturală europeană – 2007", introducerea satului într-un circuit turistic, organizarea unei tabere de sculptură.

Dir. adm.MARCEL NEMETI
Colegiu Universitar de Restaurare şi Conservare Sibiu

CRONICA VREMURILOR
Spre informare şi cugetare!

(urmare din pag. 2)

Orezul cu gene de porc şi roşia pe jumătate peşte

S-a studiat, de exemplu, o combinaţie de cartof cu gena de bacterie. Acest produs are forma si gust de cartof si, in plus, este rezistent la boli si la dăunători, adică nu mai are nevoie de ierbicide si insecticide, eliminând multe cheltuieli de producţie. Tot prin combinare genetica a fost obţinut un tip de soia care rezista la ierbicidul universal anticlorofila. Acest ierbicid ucide orice planta, mai puţin soia transgenica. Porumbul» B.T.», alt transgenic, este rezistent la viermele de porumb. Culturile acestei specii artificiale nu mai au nevoie de tratamente speciale împotriva dăunătorului. Cel mai recent si spectaculos produs al acestei generaţii OMG sunt roşiile transgenice pentru zonele foarte reci, care au fost combinate cu gene ale unui peste. Aceasta roşie nu are nici un fel de probleme cu frigul, creste in câmp deschis, in condiţiile unei veri de scurta durata si da o recolta foarte bogata. Exista insa si OMG din generaţia a ll-a, deocamdată in faza de studii teoretice, care vor intra pe piaţa peste cativa ani. Un exemplu: orezul modificat genetic din generaţia a ll-a va avea componentele nutritive de cereala, dar si pe cele de carne. Produsul e gândit pentru tarile slab dezvoltate, unde populaţia se hrăneşte aproape exclusiv cu orez, lucru care duce la subnutriţie. Aceste populaţii vor continua sa mănânce numai orez, dar nu unul oarecare, ci super-orezul care are si proteine de carne. Spus plastic, pilaful va fi recoltat de pe câmp cu carne cu tot. Mai exista o ramura a ingineriei genetice care se ocupa de animalele transgenice. Aceste organisme modificate genetic nu vor apărea pe piaţa prea curând. Aici lucrurile sunt mai complicate, in sensul ca s-au obţinut porci transgenici care sa nu aibă grăsime, sau lapte de vaca cu insulina, pentru bolnavii diabetici, dar genetica animala e mult mai complexa decât cea vegetala, iar specialiştii se tem încă să lanseze pe piaţa asemenea produse. Sunt periculoase alimentele modificate genetic? Unii specialişti spun ca da. Primul produs obţinut prin aceasta tehnica si destinat vânzării, de exemplu, a fost o versiune modificata genetic a unui hormon - BST somatotropina - care stimulează producţia de lapte la vaci. Conform Raportului Uniunii Europene, administrarea de BST stimulează producerea unui hormon care atunci când este secretat in cantităţi mari in lapte stimulează dezvoltarea maligna a celulelor canceroase. Folosirea acestui hormon a fost asociata si cu o creştere relativa a apariţiei cancerului la sân şi prostata la consumatorii umani.

Catastrofa agriculturii româneşti după 2007

Una peste alta, anomaliile de pe piaţa alimentara româneasca risca sa devină o catastrofa a agriculturii romaneşti, după 2007. «In următorii ani vom asista la un adevărat război intre produsele noastre si cele occidentale si suntem total nepregătiţi pentru aceasta lupta. România a greşit încă din 1990, când s-a împărţit bugetul de subvenţie la 4 milioane de agricultori, indiferent cine au fost. Sumele s-au risipit pe mici parcele care nu au produs decât pentru autoconsum. Daca banii ar fi fost canalizaţi către retehnologizare am fi avut acum 1,5 milioane de agricultori pregătiţi tehnologic sa se bata cu cei din Uniunea Europeana. Am pierdut bani si timp preţios si nu ştiu cum vom recupera decalajul. Teoretic, in 2007 putem exporta in Europa jumătate din producţia agricola, daca aceasta se va ridica la standardele de calitate. Dar nu se ridica... Pe de alta parte, neseriozitatea actualilor producători ne va costa foarte scump de la 1 ianuarie 2007. Occidentali abia aşteaptă sa găsească produse alimentare sub standardele uniunii pentru a interzice produsele autohtone. Sa dau un exemplu. Daca intr-un sat din Teleorman se va găsi lapte infectat cu aflatoxine, producţia de lapte va fi sistata in tot judeţul cu pricina. Puteţi ghici care produse ii vor lua locul...» ne-a spus Adrian Dobrescu, director al Oficiului de Consultanta Agricola Bucureşti.

PROFILE

Prof. Mihuleţ Achim

Director
coordonator şcoli Nocrich
Director
Şcoala de Arte şi Meserii Nocrich

S-a născut în Ţichindeal la 12.08.1950, a absolvit şcoala primară în satul natal, gimnaziu la Nocrich iar liceul la Agnita. Este absolventul Universităţii Babeş-Bolyai din Cluj Napoca secţia de Istorie la fără frecvenţă – promoţia 1980. Din anul absolvirii a lucrat ca învăţător în Ţichindeal, profesor necalificat în Ghijasa de Jos şi profesor la Nocrich. Este căsătorit cu Rodica Lucia şi are doi fete, ambele studente în Sibiu: Raluca Lucia (la două discipline: istorie şi jurnalistică) şi Anca Ioana (la jurnalistică).

Ec. Elena Hulpuş

Reprezentanta Microregiunii Hârtibaciului

(născută la 20 mai 1955, în satul Carpen – comuna Draşov, judeţul Alba – Ţara Secaşelor)

Este economistă – absolventă a Academiei de Studii Economice din Bucureşti – Facultatea de Comerţ (1975-1979) este înscrisă la master 2006-2007 „Administraţia şi relaţiile de muncă în dreptul intern şi dreptul comunitar".

Este membră în Consorţiul de Dezvoltare Regională privind Învăţământul profesional şi tehnic şi membră în Comitetul Local de Dezvoltare în cadrul Inspectoratului Şcolar Judeţean Sibiu. Este consilier superior în cadrul Consiliului Judeţean Sibiu la Serviciul de Dezvoltare Regională şi Integrare Europeană având o experienţă profesională de 14 ani. A participat la elaborarea Strategiei de Dezvoltare a judeţului Sibiu 2002-2006 şi a Strategiei de Dezvoltare a judeţului Sibiu 2006, 207-2013. A participat la conferinţe şi instruiri privind integrarea în Uniunea Europeană, pregătirea portofoliului de proiecte la nivelul C.J. Sibiu structurate pe POR (Programe Operaţionale Regionale) şi POS (Programe Operaţionale Sectoriale) în vederea accesării Fondurilor Structurale după aderare în UE – ianuarie 2007.

ARTIŞTII DE LA COLEGIUL „A.T. LAURIAN"

Spectatorii veniţi la Casa de Cultură pentru un spectacol folcloric, au avut plăcuta surpriză să fie întâmpinaţi la intrare de o tânără pictoriţă, care în faţa unui panou pe care erau expuse câteva icoane, făcea demonstraţii de pictură pe sticlă. Silvia Păcurar este elevă în cl a XI-a B şi frumuseţea icoanelor pe stică care-i aparţineau dovedesc sensibilitate şi talent.

Mai departe, în holul mic, o altă expoziţie intitulată „Festivalul Naţional al Şanselor Tale", prezenta pe lângă câteva frumoase tablouri realizate de Olariu Ioana şi Baboi Luminiţa-Anca din cl a XI-B, 6 panouri cu lucrări inedite. Elevii din cl a IV-a au realizat lucrări de artă combinând culorile cu alte materiale. Au făcut din ghinde şi castane iepuraşi, din seminţe peşti, din scoici fluturaşi, din pietricele răţuşte pe lac, din nonculori copaci şi case, din nuanţele albastrului au făcut Marea şi din culori calde Vara.

Şi pentru că toţi sunt talentaţi îi prezentăm în ordine alfabetică: Raluca Bârsan, Roxana Fiţa, Roxana Găvârlaş, Coleta Giupană, Roxana Gaga, Marius Grecu, Paul Hegeduş, Kassandra Hirist, Adi Itu, Cosmin Madar, Răzvan Moldovan, Adrian Oprean, Andreea Sebeşan, Nicoleta Varga şi Denisa Muntean. Toţi merită felicitări şi mai ales învăţătoarea lor Maria Muntenu.

SĂ CREŞTEM CAPRE!

Creşterea caprelor pe Valea Hârtibaciului este o tradiţie.

"Capra este, din toată zootehnia noastră, singurul animal ca ne poate duce în Europa, chiar de mâine" susţine prof.univ. dr. Stela Zamfirescu, preşedinta Asociaţiei Naţionale a Crescătorilor de Capre – CAPRIROM. La finele lunii august pe Valea Hârtibaciului se creşteau 5.719 de capre, pe primul loc fiind comuna Iacobeni cu 1130 capete (circa 19,75% din total). Situaţia clasamentului este:

1. Iacobeni cu 1130 de capre
2. Roşia cu 1010 capre
3. Chirpăr cu 600 de capre

Pe ultimele locuri se situează Merghindeal cu 39 capete şi Marpodul cu 55 capete.

Proverbul românesc « să moară capra vecinului » nu a dus la dispariţia caprei. Ea a supraviţuit, în coarnele ei fiind drapelul întregii zootehnii româneşti. Aşii zootehniei româneşti spun că – după intrarea în UE – avem o singură şansă: să umblăm cu capra prin Europa. Mulţi vor zâmbi, dar trebuie să se ştie că pentru laptele şi brânza de capră nu ni s-au fixat cote, se poate produce cât vrem şi vinde pe măsura producţiei.

Unde vaca moare de foame, capra se satură şi dă lapte bun ca de mamă. În Dobrogea circa 100.000 de capre, fac lapte din uscături, din nimic ! Occidentul trăieşte cu fixaţia mâncării ecologice, sănătoase, iar laptele de capră este compus din lanţuri de aminoacizi scurte (5-6 atomi de carbon) – ce-l face uşor digerabil, neconţinând deloc colesterol fiind cel mai indicat la afecţiuni precum tuberculoza, indigestiile şi alergiile. Medicina tradiţională a susţinut de milenii capra. Institutul Palas de Cercetare şi Producţie pentru Ovine şi Caprine din Constanţa, fondat în 1897 susţine că animalul săracului – capra – este acum aur curat. Mulţi crescători de ovine din judeţele Mehedinţi, Dolj, Constanţa, Tulcea s-au reorientat spre caprine. Dar în România un singur crescător de capre – îşi prelucrează singur laptele, în ţară existând şase centre de procesare a laptelui de capră. Capra este o mină de aur dar lipsa iniţiativei în domeniu face să se piardă multe oportunităţi. Într-un an, o capră dă lapte de zece ori mai mult decât greutatea ei, mai mult decâ o vacă ! Pe lapte nu dă nimeni mai mult de 7000 lei vechi, iar în Franţa dă 15 euro !

Până în 1990, România era pe primul loc în Europa ca ţară crescătoare de capre. Caprele s-au vândut în ţările arabe pe preţuri mici, acum cu 830.000 de capre situându-ne în urma Albaniei. Franţa, Albania, Spania, Portugalia, Grecia şi Italia câştigă miliarde de euro pe exportul de brânză de capră.

Marius Halmaghi

DOSARELE TRANZIŢIEI (I)

Mirajul vestului goleşte satele!

POPULAŢIA MICROREGIUNII HÂRTIBACIULUI (2001-2006)

Dionisie Pop Marţian nota, în 1863, că: **„statistica este, pentru cei care o posedă, o preţioasă avere naţională"** fiind **„singurul tărâm sigur pe care un guvern prevăzător trebuie să întemeieze raţiunea reformelor sale".**

Populaţia legală a judeţului Sibiu a scăzut în ultimii cinci ani dramatic. Dacă la 1 ianuarie 2001 populaţia întregului judeţ era de **441.312 locuitori**, la **1 ianuarie 2006 aceasta a scăzut la 420.637** locuitori, diferenţa fiind de 20.675 de persoane. Practic 4,69% din populaţia din 2001 nu mai figurează în evidenţele statistice judeţene. Am prezentat situaţia judeţeană pentru a analiza situaţia microregiunii comparativ cu situaţia globală a judeţului Sibiu.

Situaţia populaţiei legale a microregiunii Hârtibaciului (2001-2006) este următoarea:

Oraşul Agnita – capitala microregiunii Hârtibaciului a cunoscut o scădere a populaţiei de la 12.363 (1.01.01) la 11.467 locuitori (la 1.01.06), diferenţa fiind de 896 de persoane (7,2475% - o pondere ce se situează mult peste cea de 4,69% - la nivel de judeţ).

Comuna Alţîna – cunoaşte o creştere a populaţiei legale – astfel: de la 1635 persoane (1.01.01) la 1685 persoane (1.1.06) – o creştere relativă de 3,06%. – 50 persoane.

Comuna Arpaşu de jos – cunoaşte o creştere a populaţiei legale – astfel: de la 2.708 persoane (1.01.01) la 2.791 persoane (1.1.06) – o creştere relativă de 3,07 %. – 83 persoane.

Comuna Bîrghiş – cunoaşte o scădere a populaţiei legale – astfel: de la 2.095 persoane (1.01.01) la 2.088 persoane (1.1.06) – o scădere relativă de 0,34%. – 7 persoane

Comuna Brădeni – cunoaşte o scădere dură a populaţiei legale – astfel: de la 1.538 persoane (1.01.01) la 1.447 persoane (1.1.06) – o scădere relativă de 6,29%.- 91 persoane

Comuna Bruiu – cunoaşte o scădere dură a populaţiei legale – astfel: de la 757 persoane (1.01.01) la 726 persoane (1.1.06) – o scădere relativă de 4,27%.- 31 persoane

Comuna Chirpăr – cunoaşte o scădere dură a populaţiei legale – astfel: de la 1.559 persoane (1.01.01) la 1.492 persoane (1.1.06) – o scădere relativă de 4,49%.- 67 persoane

Comuna Iacobeni – cunoaşte o scădere a populaţiei legale – astfel: de la 2.720 persoane (1.01.01) la 2.650 persoane (1.1.06) – o scădere relativă de 2,65%.- 70 persoane

Comuna Marpod – cunoaşte o creştere a populaţiei legale – astfel: de la 745 persoane (1.01.01) la 826 persoane (1.1.06) – o creştere relativă de 10,88 %. – 81 persoane.

Comuna Merghindeal – cunoaşte o scădere dură a populaţiei legale – astfel: de la 1.369 persoane (1.01.01) la 1.274 persoane (1.1.06) – o scădere relativă de 7,46%.- 95 persoane.

Comuna Mihăileni – cunoaşte o scădere dură a populaţiei legale – astfel: de la 1.058 persoane (1.01.01) la 941 persoane (1.1.06) – o scădere relativă de 12,44%.- 117 persoane.

Comuna Nocrich – cunoaşte o creştere a populaţiei legale – astfel: de la 2.522 persoane (1.01.01) la 2.759 persoane (1.1.06) – o creştere relativă de 9,40 %. – 237 persoane.

Comuna Roşia – cunoaşte o creştere a populaţiei legale – astfel: de la 4.429 persoane (1.01.01) la 4.944 persoane (1.1.06) – o creştere relativă de 11,63 %. – 515 persoane.

Comuna Vurpăr – cunoaşte o creştere a populaţiei legale – astfel: de la 2.277 persoane (1.01.01) la 2.415 persoane (1.1.06) – o creştere relativă de 6,06 %. – 138 persoane.

Un clasament inedit al microregiunii ar putea fi efectuat funcţie de creşterea/scăderea populaţiei în termeni absoluţi, în perioada 2001-2006:

1. Comuna Roşia – o creştere a populaţiei cu 515 persoane
2. Comuna Nocrich – o creştere cu 237 persoane
3. Comuna Vurpăr – o creştere cu 138 persoane
4. Comuna Arpaşu de Jos – o creştere de 83 persoane
5. Comuna Marpod – o creştere cu 81 de persoane
6. Comuna Alţîna - o creştere cu 50 de persoane
7. Comuna Bîrghiş – o scădere cu 7 persoane
8. Comuna Bruiu – o scădere cu 31 persoane
9. Comuna Chirpăr o scădere cu 67 persoane
10. Comuna Iacobeni – o scădere cu 70 persoane
11. Comuna Brădeni – o scădere cu 91 persoane
12. Comuna Merghindeal – o scădere cu 95 persoane
13. Comuna Mihăileni – o scădere cu 117 persoane
14. Oraşul Agnita – o scădere cu 896 locuitori

Acelaşi clasament analizat prin prisma creşterii/scăderii relative-procentuale – raportate la totalul populaţiei se modifică astfel:

1. Comuna Roşia – creştere relativă de 11,63%
2. Comuna Marpod – creştere relativă de 10,88%
3. Comuna Nocrich – creştere relativă de 9,40%
4. Comuna Vurpăr – creştere relativă de 6,06%
5. Comuna Arpaşu de Jos – creştere de relativă de 3,07%
6. Comuna Alţîna – creştere relativă de 3,06%
7. Comuna Bîrghiş – o scădere relativă de 0,34%
8. Comuna Iacobeni – o scădere relativă de 2,65%
9. Comuna Bruiu – o scădere relativă de 4,27%
10. Comuna Chirpăr – o scădere relativă de 4,49%
11. Comuna Brădeni – o scădere relativă de 6,29%
12. Oraşul Agnita – o scădere relativă de 7,2475%
13. Comuna Merghindeal – o scădere relativă de 7,46%
14. Comuna Mihăileni – o scădere relativă de 12,44%

Indiferent de criteriu adoptat, pe primele locuri se situează comunele Roşia, Marpod, Nocrich, Vurpăr – localităţi ce au reuşit în ultimii ani să păstreze un trend pozitiv al nivelului populaţiei legale. Cui se datorează aceste tendinţe pozitive?

Scăderea cea mai drastică a populaţiei în microregiunea Hârtibaciului se poate observa în localităţile Mihăileni, Merghindeal, Agnita, Brădeni. Cui se datorează aceste tendinţe negative?

O simplă lectură a localităţilor ce păstrează un trend puternic pozitiv poate sugera că situarea geografică a acestora le favorizează. Astfel Roşia, Nocrich, Marpod şi Vurpăr sunt unităţile administrative cele mai apropiate de municipiu Sibiu, centrul de reşedinţă judeţean ce se pregăteşte să devină o aglomeraţie urbană puternic industrializată. În opoziţie cu acestea localităţile Mihăileni, Merghindeal, Agnita şi Brădeni sunt situate departe de centrele industrializate şi liniile de comunicaţie principale. Este o primă observaţie ce trebuie analizată atât prin prisma sporului natural cât şi prin cea a sporului migrator. (va urma)

Marius Halmaghi

Mulţumim Direcţiei Judeţene de Statistică Sibiu pentru amabilitatea şi promptitudinea furnizării informaţiilor necesare.

© Etape Advertising – Proiect demografie – Microregiunea Hârtibaciului

ALŢÎNA 1291- 2006

715 ANI DE ATESTARE DOCUMENTARĂ

Originea toponimă. Ipoteze.

1. Numele Alţîna ar putea corespunde actualei localităţi "Alczen" de pe Rinul inferior, locul de baştină al coloniştilor aduşi pe aceste meleaguri.

2. Numele Alţîna derivă din "Alzo", întemeietorul aşezării, un german colonist, sau de la un vestit meşter pe nume " Aliza" (totodată şi un arbore), în traducere Arin.

3. O legendă istorică relatează despre venirea primilor pionieri, în număr de zece - care s-au aşezat aici, toţi având acelaşi rang şi poziţie socială, de aici rămânând numele de "ALLZEHN", ceea ce în traducere înseamnă "toţi zece"

4. O altă legendă spune că o delegaţie de zece bărbaţi a cerut primarului cetăţii Hermannstadt (Sibiu) aprobarea de a se stabili pe aceste meleaguri. La întrebarea acestuia câţi sunt, răspunsul a fost simplu: -"ALLES ZEHN" - " toţi suntem zece", prin acest răspuns fiind deja stabilit numele aşezării.

5. O altă legendă, relatează că aici, iniţial, ar fi fost un oraş, care fiind prea aproape de cetatea Sibiului, nu a avut sorţi să supravieţuiască din cauza concurenţei iar terminologia germană ar fi dat numele aşezării: " ALL - ZU - NACH" , în traducere " prea aproape".

6. Thomas Nägler, în lucrarea "Aşezarea saşilor în Transilvania", Ed. Kriterion, Bucureşti, 1981, arată că denumirea localităţii ar veni de la cuvântul din limba germană "Alzenan" - "valea arinilor"

În toponimia germană s-a păstrat denumirea de Alzen, iar în româneşte Alţîna.

Cyan Magenta Yellow Black

COMUNA BÎRGHIŞ

INFORMAŢII UTILE

PRIMĂRIA BÎRGHIŞ – cod poştal 557035
Localităţi componente: Bîrghiş, Apoş, Ighişu Vechi, Pelişor, Vecerd, Zlagna
Populaţia stabilă (2002): 2.146, din care 1.089 bărbaţi şi 1.057 femei
Comună Bîrghiş este înfrăţită cu localitatea LA MEZIERE - FRANŢA

Primar: Mândreanu Gheorghe
Viceprimar: Popirad Gheorghe
Secretar: Sasu Teofil
Tel.: 0269-517.101
Fax: 0269-517.106

APARATUL PRIMĂRIEI BÎRGHIŞ:
Contabil: Miclea Elena
Agent agricol: Şerban Sandu
Casier: Rusu Ana
Specialist cadastru: Vass Aurelia
Guard: Stănuţ Mariana

ŞCOLI ÎN BÎRGHIŞ
Director coordonator şcoli: Hanea Elisabeta
Şcoli în comuna Bîrghiş:
Şcoala clasele I-IV Bîrghiş (cu 4 cadre didactice)
Şcoala clasele I-IV Pelişor (cu 2 cadre didactice)
Şcoala clasele I-IV Apoş (cu 2 cadre)
Şcoala clasele I-IV Ighişu Vechi (1 cadru)
Şcoala clasele I-IV Zlagna (1 cadru)
Gimnaziu (clasele V-VIII) în Bîrghiş (9 cadre didactice)
Grădiniţe în comuna Bîrghiş:
- grădiniţa din Bîrghiş cu 2 educatoare
- grădiniţa din Pelişor cu 1 educatoare
- grădiniţa din Apoş cu 1 educatoare

Dispensar uman Bîrghiş 199 – medic Comănici Simona
Dispensar veterinar Bîrghiş 231 – medic Gligor Ioan
Asociaţia neguvernamentală „Bîrghiş'90"- preşedinte Cornelia Suciu

SOCIETĂŢI COMERCIALE ÎN BÎRGHIŞ

Bîrghiş – S.C. TAMIRO – magazin mixt cu 2 puncte de lucru, bar – patron Robu Mihaela
- S.C. SIMPATY - magazin mixt şi bar – patron Herciu Viorica
- S.C. NEMO – magazin mixt – patron Breazu Ioan
- S.C. LACTA – colectare lapte, fermă vaci pe 27 ha proprietate; în fermă sunt 39 de vaci adulte şi 6 tineret; laptele se predă la Hochland!- patron Dragomir Maria

Apoş – A.F. Stoica Virginia – magazin
A.F. Stoica Traian - gater lemn

Pelişor – S.C. Simpaty – magazin mixt
- S.C. DUOCOMP – bar şi alimentară – patron Solomon Aurel
- societate confecţii mobilier pentru export (orice tip de mobilă) – patron Suciu Niculiţă Ştefan

Vecerd – magazin mixt punct de lucru- S.C. Liliacul –

Ighişu Vechi – S.C. LILIACUL sediu - patron Frăţilă Ioan – cu magazin mixt
- S.C. IGHIŞANA – firmă transport marfă şi lucrări agricole – patron Rogozan Ioniţă
- A.F. Comsam - magazin alimentar – patron Samoilă Pavel
- S.C. CMOIL - benzinărie şi magazin – patron Cândea Viorel; autoservice în Sibiu

Zlagna – S.C. OPEN - alimentară

COMUNA MIHĂILENI

INFORMAŢII UTILE

PRIMĂRIA COMUNEI MIHĂILENI
Primar: Schiau Ioan
Viceprimar: Gâdea Eugen
Secretar: Luchian Maria

Aparatul Primăriei Mihăileni
Agent agricol: Hila Ştefan
Contabil: Bian Elena
Asistent social: Hila Oana (în concediu de maternitate, înlocuită de Bian Ancuţa)
Agent fiscal: Bălaş Ioan

Director Şcoală: prof. Dumitrescu Minerva
Grădiniţă în Mihăileni – ed. Bela Aurelia şi
În Metiş – ed. Hila Anina
Biserici ortodoxe:
- Mihăileni şi Şalcău – pr. Dumbravă Dorin
- Moardăş şi Răvăşel – pr. Dancu Aurel
- Metiş – pr. Opriş Claudiu

Dispensar uman în Mihăileni – dr. Dogaru Ileana – tel.: 254.525
Dispensar veterinar: dr. Anton Valentin; tehnician veterinar: Bela Virgil

Post de poliţie: şef de post – Alexe Marin; agent Dan Ioan Nistor

Bibliotecar şi agent fiscal: Balaş Ioan

TRAIUL ÎN COMUNA HENDORF (BRĂDENI)

În trecut le ieşise Hendorfenilor "vorba" de "beutori" şi "şterpelitori". Era obişnuită strigătura:

«Hendorfean cu zeghea sură
Ziua bea şi noaptea fură»

Bine înţeles că această zicală nu li se mai poate aplica azi, majoritatea lor fiind oameni cumpătaţi, rar se găseşte printre ei vreun beţiv.

Cât priveşte locuinţele, toate sunt din piatră, cu temelii solide. Sunt influenţate de cele ale Saşilor. Fiecare casă se compune dintr-o tindă, o cameră de culcare, o alta de oaspeţi, "casa din-ăinte", şi o ultimă odaie care are diferite destinaţii. Sub aceste camere se află cămara nelipsită şi în faţă o altă odaie în care de obicei locuiesc bătrânii familiei. Toate locuinţele sunt foarte luminoase deci higienice, fiind construite cu geamurile spre răsărit şi având şi spre curte alt rând de geamuri; aşa că soarele luminează toată ziua. Noaptea, sătenii întrebuinţează lămpi cu gaz în care ard "feştile".

Cât priveşte aşternutul, satisfac toate cerinţele de ordin higienic şi moral. Sătenii au saltele umplute cu paie, au cearceafuri şi perne lucrate numai de gospodine. Plapome nu întrebuinţează decât pentru oaspeţi. Călătorul obosit nu-şi va chinui capul pe perne umplute cu paie sau cu fân, ci se va odihni pe perne umplute cu puf.

De asemenea nu vei găsi - vara sau iarna - cloştile sau viţeii prin tindă, ci - din bunăvoinţa gospodarului - în grajduri şi'n coteţe.

În curte se observă o ordine exemplară: toate lucrurile agricole sunt la locul lor; de asemenea grămada de gunoi şi groapa destinată zemei de gunoi. Pietruită pe jos, curtea are un farmec deosebit. Absolut toate locuinţele sunt higienice, de o construcţie puternică şi confortabilă. Toate sunt influenţate de stilul rigid săsesc; par cetăţui inexpugnabile ale vreunor stăpâni feudali de origine teutonică.

În schimb dacă exteriorul caselor este influenţat, fiecare îşi amenajează interiorul după gustul său. Astfel se găseşte mobilă compusă din «lăiţi» înflorite admirabil şi sculptate, cari se pot trage, măril, folosindu-se ca paturi; se găsesc mese, dulapuri («coastăne») din brad, înflorite, blidare splendid ornate; icoane şi'n fine acele faimoase «ştergare» prinse sub vre-o icoană sau sub oglindă cu o adevărată măiestrie. Odăile sunt pictate în stil românesc; foarte puţine se găsesc înflorite exotic. La cele mai multe case găseşti şi câte -un brâu tricolor tras discret cu acea măiestrie şi discreţie de care numai ţăranul român e capabil.

Portul este absolut românesc (ardelenesc). Sunt temeri că cu timpul va pătrunde modernismul şi pe la sate făcându-i pe ţărani să uite că păstrându-şi portul curat românesc îşi păstrează însuşi fiinţa naţională.

Portul bărbătesc e foarte sobru, iarna, făcându-ţi impresia de ceva solid. În schimb vara e o splendoare.

Iarna se compune din: cisme trase peste cioareci, cămaşă puţin înflorită, haină «frijură», din pănură şi de multe ori «zeghe» sau «zeche».

Vara: cisme, cioareci albi, cămaşă splendid înflorită, încinsă cu o curea solidă şi pălărie neagră încunjurată de o bandă neagră cu alb.

Femeile poartă iarna rochii de culoare închisă, ca şi vara; ie înflorită frumos cu negru şi un pieptar mic din catifea minunat cusut. Unele poartă pieptăraş din piele de miel, ornat admirabil. Pe cap: năframă, de asemenea cusută.

Vara: rochie de culoare închisă, ie splendid «împuiată» cu o adevărată gamă de culori; pieptăraş din catifea cusut cu fire de mătase şi «aur», desfăcut discret la piept sus; şi pe cap o pălărie mare, albă, din paie pentru umbră cu o panglică roză sau albastră şi cu diferite flori artificiale.

Bibliografie: *Monografia comunei Hendorf - raionul Agnita, elaborată de Gheorghe Tohăneanu din Zărneşti, originar din comună. Lucrarea în manuscris dactilografiat a fost pusă la dispoziţia Colegiului de Redacţie de către Muzeul «Văii Hîrtibaciului» Agnita. (pag. 21-23)*

FESTIVALUL HÂRTIBĂCENILOR

O ŞANSĂ PENTRU TINERII TALENTAŢI

După 12 ediţii festivalul, „Cânt şi Joc pe Hârtibaci" şi-a confirmat valoarea devenind o rampă de lansare pentru interpreţii de muzică populară dotaţi cu talent. În majoritatea emisiunilor folclorice prezentate pe micul ecran apar interpreţi care au fost premiaţi la acest festival şi care au confirmat decizia juriului de la Agnita. De fapt valoarea festivalului concurs e determinată de valoarea juriului şi de 12 ani renumita realizatoare de programe radio Eugenia Florea şi-a asumat responsabilitatea de a prezida acest for din care au făcut parte, Ilie Moise, Marioara Murărescu, Dumitru Buzoianu, Silvia Macrea, Elize Stan, Aurică Musteţea şi alte personalităţi de seamă ale folclorului care şi-au dovedit competenţa când au stabilit calităţile unui interpret.

Şi pentru că orice concurs începe cu preselecţia merită să remarcăm că anul acesta două concurente reprezentând zona noastră, au fost admise pe scena festivalului. Acestea sunt Ionela Stănuleţ din Chirpăr şi Andra Hordobeţ din Ilimbav. Mândrele hârtibăcene au prezentat pe scenă nu numai calităţi vocale deosebite ci şi două costume foarte frumoase , specifice locurilor natale. De altfel pentru frumuseţea costumului şi interpretarea deosebită a doinei, Andra a primit Premiul Special al juriului. Fiind debutante pe scena concursului avem convingerea că le vom mai asculta şi la alte ediţii şi vor cucerii şi alte premii.

Pentru cei mai mici interpreţi juriul a luat anul acesta înţeleapta hotărâre de a nu stabili un clasament. Dragostea copiilor pentru cântec nu trebuie alterată de ambiţia câştigării unui trofeu. Ei trebuie să cânte pentru plăcerea lor. Lucian Blaga a spus că **„Dragostea şi înţelepciunea copiilor e jocul"**, şi participarea copiilor la un festival trebuie să fie o joacă. Faptul că în ansamblul Hârtibaciul instructorul Ioan Sârbu învaţă peste 70 de copii primii paşi de dans, şi din aceştia 10 sunt şi solişti vocali ne dă speranţa că jocul şi cântecul popular nu se vor termina.

Pe timpul festivalului, holul Casei de Cultură a fost şi gazda unei expoziţii cu vânzare realizată de agniţeanca Violeta Roman domiciliată acum în Feldioara lângă Braşov. Aceasta după ce a învăţat de la săsoaice tehnica de a face dantelă cu suveica, realizează bijuterii textile, şi bate cu ele târgurile meşteşugăreşti din ţară şi din afară câştigând admiraţia specialiştilor, diplome şi bani. Cel mai frecvent expune în Muzeul Ţăranului Român „Dimitrie Gusti" din Bucureşti. O aşteptăm să mai revină prin locurile natale la alte manifestări.

I Bârsan

Cyan Magenta Yellow Black

PE INTERNET GĂSIŢI ŞI ... BANCURI

• Vine un american în România să-şi pornească o mică afacere, o fabrică. Găseşte un ţăran care avea de vânzare ceva pământ, se înţelege la preţ cu acesta şi rămâne să îl cumpere cu condiţia ca ţăranul să-şi ia stupii care-i avea pe un colţişor al terenului că albinele înţeapă şi îi dau bătaie de cap. Ţăranul încearcă să-l convingă că nu înţeapă şi să le lase acolo pentru că nu ocupă loc mult dar americanul tot nu vrea. Atunci ţăranul îi spune:

- Mă americanule! Eu te leg gol puşcă de un copac o noapte întreagă şi dacă se atinge o albină de tine îţi dau tot pământul pe gratis!

Americanului îi surâde ideea preferând să-l înţepe o albinuţă pentru deluşoarele de pământ pe care le avea în faţa ochilor şi acceptă.

Vine a doua zi ţăranul; îl găseşte pe acesta tot supt, sfrijit, dacă mai avea vre-o 5 kg pe el...

-Ce-ai păţit mă? S-a atins vre-o albină de tine?

-Nu... mă ţărane... Dar viţelul ăsta n-are mamă??!!

• Ion şi Gheorghe se întorc de la cosit. Cu căruţa cu fân, direct pe şosea. Se aude 'vrrrrrr' şi pe lângă ei trece o motocicletă.
- Mă Gheo, l-ai văzut pe ăla? N-avea cap.
- Cum să n-aibă cap, mă? Mai lasă dracului ţuica aia.

Mai merg ei puţin şi iar, 'vrrrrrrr', alt motociclist.

- Mă Gheo, nici ăsta n-avea cap.
- Ţi-am zis să laşi ţuica aia. Unde s-a mai văzut motociclist fără cap?

După un timp se aude din nou 'vrrrrrrr' şi o altă motocicletă îi depăşeşte.

- Auzi Ioane, ai avut dreptate. Ăştia n-au cap. Întoarce şi tu coasa în partea cealaltă.

• Doua babe in cimitir.

Una întreabă:

- Tu câţi ani ai?
- 97, răspunde a doua.
- ...şi.. mai pleci acasă?

STRATEGII GEOPOLITICE 2006-2025

10 PROVOCĂRI MONDIALE

Studii europene centralizate la Institutul de securitate al UE au sintetizat principalele tendinţe pe plan mondial într-un raport prezentat miniştrilor apărării din ţările UE, în Finlanda – la începutul lunii octombrie. Principalele tendinţe sunt următoarele:

1. Îmbătrânirea populaţiei mondiale ce va crea probleme sociale considerabile, prin scăderea populaţiei active şi presiuni majore asupra sistemului de pensii. Vor fi afectate ţările UE, China şi parţial Rusia. India va ajunge China (cu o populaţie puternic întinerită). SUA se vor menţine datorită imigraţiei – salvându-se de la această tendinţă. Africa şi Orientul Mijlociu va cunoaşte boomuri demografice – pe fondul unui nivele de dezvoltare foarte scăzut.

2. Producţia va fi puternic delocalizată. Toate industriile ce solicită forţă de muncă vor fi relocalizate. Ţările dezvoltate vor deschide filiale sau vor încredinţa producţie unor firme străine, păstrându-se în interiorul graniţelor sectoarele de cercetare şi dezvoltare. Europa va rămâne competitivă în telecomunicaţii, aeronautică şi industria auto. China va recupera întârzierile în IT, biotehnologie şi aeronautică. În 2025 primele cinci puteri mondiale vor fi SUA, China, Japonia, India şi Germania.

3. Petrolul şi cărbunele – miza viitorului. Resurse de bază astăzi, vor fi puternic solicitate şi în 2025, datorită creşterilor de consumuri cu circa 50%.(ţările în curs de dezvoltare vor solicita circa două treimi din consumuri). Creşterea puternică a consumului va afecta major clima ducând la scăderea precipitaţiilor în Orientul Mijlociu, Africa, nord-vestul Chinei şi Asia centrală.

4. O lume interdepedentă, inegală şi diversă. Mondializarea ca factor dominant va duce la scăderea rolului UE (grav afectată de îmbătrânirea populaţiei) dezvoltându-se un sistem multipolar de cooperare internaţională, fapt ce va accentua concurenţa acerbă pe pieţele energetice, la resursele materiale şi în sferele de influenţă.

5. SUA – va păstra un statut de superputere economică şi politică. Imigraţia hispanică va restructura societatea americană într-o societate bilingvă, populaţia crescând puternic, pe fondul măririi inegalităţilor în distribuţia bogăţiei, ameninţărilor teroriste şi al imigraţiei ilegale. Principalii vectori ai politicii americane vor fi securitatea aprovizionării energetice şi rivalitatea concurenţială cu China. SUA va rămâne parametrul cheie al Noi Ordini Mondiale.

6. Exploziile demografice şi urbane asociate cu încălzirea planetei şi degradarea continuă a mediului vor crea premizele dezvoltării de „noi maladii" – având la bază noi tulpini virale. Anual apar noi agenţi patogeni ce se extind rapid la nivel regional cu un puternic impact asupra dezvoltării economice, aici putând fi amintiţi: gripa avară şi SARS.

7. Orientul Mijlociu şi Africa – două regiuni instabile cronic. Persistenţa conflictelor religioase va duce la polarizarea economiilor pe exploatarea materiilor prime cu creşterea continuă a extracţiilor petroliere (în Africa subsahariană - Angola şi Nigeria) ceea ce va avea drept consecinţă dependenţa puternică faţă de exterior, în lipsa unei „revoluţii verzi" în Africa.

8. La masa marilor puteri patru noi ţări. În 2025 primele patru ţări ce conduc economic lumea vor fi SUA, China, Japonia şi India. China îşi va tripla produsul intern brut – devenind un mare poluator – emisiile sale de dioxid de carbon ridicându-se la 19% din emisiile globale iar l' din apele teritoriale vor fi poluate. Politic China evoluează spre un „regim autoritar soft". India va continua politica de „discriminare pozitivă" pentru promovarea castelor inferioare şi va merge în parteneriat cu Statele Unite pentru contra-balansarea Chinei şi a fundamentalismului musulman. În America Latină, Mexicul şi Brazilia se vor impune sistematic cu ajutorul SUA.

9. Rusia – ţară bogată, dar mai slabă. Dacă astăzi produsul intern brut al Rusiei este mai mic decât al Franţei, în 2025 va creşte fiind mai mare decât al Franţei şi Italiei luate împreună. Creşterile se vor datora marilor resurse petroliere şi de gaz ceea ce va transforma Euroasia în subansamble regionale profund diferenţiate economic. Mortalitatea crescută, natalitatea redusă va duce la scăderea populaţiei – migrarea populaţiilor tinere spre zonele prospere economic şi accentuarea inegalităţilor. Regimul actual se va întări într-un regim de „democraţie autoritară".

10. Globalizarea va afecta puternic Europa. Reducerea constantă a bazei materiale va duce la creşterea şomajului şi reformarea radicală a sistemelor de securitate socială, pieţe de muncă şi sisteme educative. Cu condiţia de a promova inovaţia tehnologică, UE poate păstra poziţii puternice în domeniile chimiei, produselor farmaceutice, telecomunicaţiilor şi tehnologiilor energetice din surse regenerabile. Se anunţă o competiţie acerbă cu SUA şi China în domeniile biotehnologiei şi nanotehnologiei. UE va rămâne o regiune sigură şi relativ bogată, în pofida violenţelor politice, religioase şi etnice din imediata vecinătate. Presiunea imigraţionistă puternică va fi din Africa, sărăcia determinând un veritabil exod.

(prelucrare după Evenimentul Zilei – 7.10.2006, precum şi alte articole similare din presa centrală)

Marius Halmaghi

În atenţia locuitorilor Văii Hârtibaciului !

(continuare din pag. 1)

A venit însă un moment de tranziţie în care trebuie să decidem între vechi sau nou, între lemn sau plastic. Este trist faptul că mulţi dintre cei care îşi renovează casa recurg la materiale şi tehnici care nu numai că nu arată bine, dar strică aspectul arhitectonic al unei străzi. Ne referim aici în mod special la geamurile termopan care sunt "la modă" dar provoacă adevărate discordanţe estetice în cazul unei construcţii vechi. Nici o fereastră sau oblon din plastic nu poate concura cu o fereastra istorică, un oblon de lemn sau un geam de sticlă original. De cele mai multe ori este posibilă păstrarea ferestrelor şi a obloanelor originale doar prin câteva reparaţii. De exemplu, diverse elemente deteriorate pot fi refăcute după modelul original şi înlocuite. Reparaţia nu are voie să schimbe împărţirea ferestrei şi a sprosurilor! Feroneria poate fi şi ea reparată sau păstrată şi refolosită, la fel ca şi geamurile vechi de sticlă.

In cazul în care fereastra veche nu se poate repara ea poate fi înlocuită cu una nouă, dar nu din PVC. Se pot folosi geamuri termopan dacă ramele sunt din lemn. Daca consideraţi că fereastra din lemn nu etanşează prea bine puteţi recurge la garnituri de cauciuc sau bureţi de etanşare care în final nu se văd.

Din păcate există exemple în zona noastră unde chiar edificii bisericeşti cu valoare istorică au fost batjocorite cu ferestre din PVC. Facem un apel către toţi preoţii şi primarii satelor hârtibăcene să descurajeze orice idee de acest gen.

O altă problemă estetică o ridică renovarea neadecvată a faţadelor. O nuanţă de culoare nepotrivită poate deranja ochiul format al unui turist străin sau ne poate deranja chiar pe noi. Atenţionăm în acest sens folosirea atentă a galbenului, care este mai greu de „nimerit" şi dezaprobăm categoric folosirea nuanţei „citron". Recomandăm folosirea nuanţelor mai puţin stridente, astfel ca faţada să se poată integra în ansamblul cromatic al străzii.

Nu uitaţi că în următorii ani numărul turiştilor atraşi de programul "Sibiu capitala culturală 2007"va creşte semnificativ, iar aspectul satelor noastre poate face o primă impresie neplăcută.

Dacă nouă nu ne pasă de zona noastră, atunci cui?

Ştefan Vaida

COMUNITATEA ŞTIE FOARTE BINE CE VREA.

Comunitatea

Comunitatea, ca tipologie, poate fi definită prin caracteristicile membrilor ei şi prin interesele comune ce leagă oamenii împreună. Este evident că orice comunitate este greu de definit din afară! Se pot definii arii geografice prin elemente politice sau economice dar elementele de moştenire şi relaţii sociale pot crea comunităţi ce nu apar pe hărţile trasate.

Caracteristicile pot reflecta:

- atribute personale (vârstă, sex, etnie, rudenie)
- credinţe (religioase, culturale, politice)
- poziţii economice (statut ocupaţional, venituri şi sănătate, locuire)
- calificări (experienţă educaţională, calificare profesională)
- relaţiile cu serviciile locale (chiriaşi, pacienţi, asistenţi, furnizori)
- plasări (ataşamente faţă de vecini, sat, oraş sau naţiune)

Principiile procesului de implicare a populaţiei:

1. implicarea în scopuri comune,
2. Implicarea pentru deschidere şi flexibilitate
3. Implicarea pentru lucrul comunitar cu oameni care au calificări şi cunoştinţe la îndemână
4. Implicarea pentru distribuirea puterii în comunităţile care sunt afectate de utilizarea ei
5. Implicarea pentru respect reciproc, toleranţă şi încredere
6. Implicarea pentru forme multiple de reprezentare
7. Implicarea pentru comunicare continuă
8. Implicarea pentru organizarea de relaţii de voluntariat în comunitate care să fie independente

În comunitate se pot realiza relaţii de cooperare şi relaţii de colaborare, astfel:

- cooperarea este atunci când două sau mai multe persoane lucrează împreună pentru o sarcină sau un proiect care are o viaţă limitată şi care serveşte scopurilor unor indivizi particulari;
- colaborarea este atunci când oamenii se asociază pentru a crea un sens comun sau pentru a răspunde unor nevoi locale care altfel nu s-ar putea pune în discuţie, şi care privesc întreaga comunitate.

Autorii implicării comunităţii sunt cei ce activează în domeniile:

- public
- privat
- voluntariat
- comunitatea însăşi.

De ce trebuie implicată comunitatea?

Motivaţia este diversă dar poate fi sintetizată astfel:

- o cerere sau o obligaţie externă?
- nevoia de a face o schimbare sau o îmbunătăţire?
- drepturile celor afectaţi?

O comunitate are trei drepturi esenţiale:

- să influenţeze relaţia cu furnizorii de servicii;
- să influenţeze planificarea serviciilor
- să propună noi canale în procedurile de luare a deciziilor prin care să poată influenţa sau chiar lua deciziile care o interesează.

BENEFICIILE IMPLICĂRII

Îmbunătăţirea relaţiilor dintre comunitate şi decidenţi aduce beneficii:

- îmbunătăţirea serviciilor – mai ales acolo unde resursele sunt limitate
- furnizorii de servicii sunt încurajaţi să se apropie de public şi să înveţe de la public pentru ca nevoile publicului să fie mai uşor percepute,
- utilizarea resurselor latente ale comunităţii (calificări, talente, contacte influenţă locală, timp, etc.)

Iniţiative de îmbunătăţire a serviciilor:

- relaţia consumator-utilizator,
- trening-ul personalului ce protejează clientul
- proceduri de plângere
- strategii de relaţii de informare a publicului
- cutii de sugestii – campanii cu cărţi poştale
- strategii de dezvoltare a comunităţii

COMUNITĂŢILE FORTIFICATE (cu putere sporită)

O comunitate poate fi întărită dacă se iau următoarele decizii legate de strategia de luare a deciziilor:

- strategii de descentralizare,
- grupuri de management ale proiectelor,
- consilii de vecinătate,
- controlul asupra construcţiilor comunitare, organizaţiilor voluntare, etc.
- strategii de dezvoltare comunitară,
- companii aflate în proprietate comunitară (trusturi de dezvoltare, întreprinderi comunitare, etc)
- asociaţii ale cetăţenilor;

AUTOMATUL BUCLUCAŞ

Incredibil!!!....Aşa mi-am spus şi eu când am intrat pe uşa colegiului şi am zărit un automat. Credeam că visez. Într-un colţ al clădirii, lipsit de importanţă până acum, se afla „o parte din Rai”. Parcă plutind, m-am îndreptat spre el. Mi-am cumpărat o cafea şi, în delir, m-am îndreptat spre sala de cursuri. Am auzit însă o voce puternică şi, în acelaşi timp, isterică:**”STOP! STOP! OPREŞTE-TE!”** Asta a fost „ciupitura” care m-a trezit la realitate. Până să mă întorc, în mintea mea s-au derulat tot felul de gânduri şi întrebări... „oare cu ce am greşit? Pe cine am supărat? De ce!?! Totul era aşa de frumos”.Când i-am văzut faţa a fost un adevărat şoc. Plin de furie, cu sprâncenele încruntate se îndrepta spre mine. Cu un nod în gât şi o voce tremurândă mi-am făcut curaj şi am întrebat ce s-a întâmplat. O satisfacţie macabră i se citea pe chip:„ Cafeaua nu se serveşte în clasă!!! Există un loc special amenajat pentru acest lucru.”M-am mai liniştit, ba chiar m-am bucurat pentru că s-a realizat acest lucru în al nostru colegiu. Încântat, l-am rugat să mă conducă într-acolo pentru a putea servi cafeaua. Mi-am şi imaginat o sală primitoare, cu mese şi scaune, şi... cu o atmosferă caldă. Surpriză! Ne-am oprit în faţa automatului. M-am uitat în jur dar n-am observat nimic. Într-un târziu, am zărit două băncuţe care nu păreau la locul lor. Eram convins că s-au făcut modificări într-o clasă, iar băncuţele urmau să fie mutate acolo. Insă m-am înşelat! Acela era locul în care se servea cafeaua.

Ce frumos, dragi colegi! Servim cafeaua împreună cu profesorii colegiului în locul „special” amenajat.

O glumă bună, nu? Avem de ales: să bem cafeaua în „poziţie de drepţi” sau aşezaţi pe băncuţele aflate în curtea colegiului, la o temperatură de două grade Celsius.

Savuraţi-o cu plăcere!!!

(Această „creaţie” este un pamflet şi trebuie luat ca atare.)

Armean Ionuţ
Cls. A XI-a B

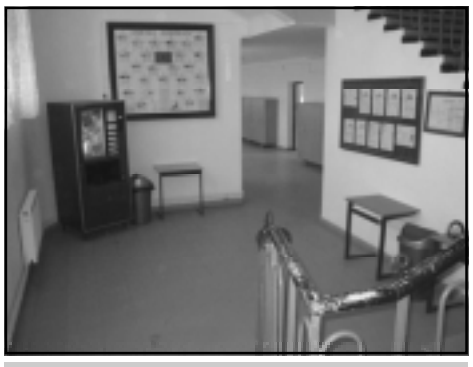

ÎNCEPUT DE ŞCOALĂ

După ce trei luni de zile
Am stat şi am lenevit în pat
Acum începe iarăşi şcoala
Şi ne trezim cu noaptea-n cap.
Când ceasu-n creier parcă-ţi sună
Tresari ca ars, nu poţi să crezi...
La şcoală paşii te îndrumă
Şi vezi doar feţe de chinezi
Văzând că mulţi adorm în clasă
Uitând mereu de învăţat
Profesorii au zis: Ei, lasă!
Le vom aduce automat!
Acum pot bea o cafeluţă,
Un cappucino sau un ceai
Poate c-ar bea şi-o palincuţă
Dar beau din astea, că nu-i bai.
Să nu vorbim de uniformă,
La unii, evident lipseşte.
La ore sunt prezenţi de formă,
Profesorul singur vorbeşte.
Şi parcă n-ar fi fost deajuns
Să-ţi pară orele povară,
Bilet de voie au introdus,
Să nu putem ieşi afară.
Dar asta e. Te resemnezi,
Când ceasul iarăşi te-a trezit
Pe drum vei întâlni chinezi,
Nici uniformă n-ai găsit,
În bancă iar stai şi visezi
Şi tot aşa la nesfârşit....

Cătălina Novac cl a XI-a A

TRAGE-MI BOGHII ŞI-MI GÂCEŞTE

Codru’ di ce-ngălbeneşte,
Omu’di ce –mbătrâneşte.
Codru’-de zăpadă grea,
Omu’-de inimă rea.
Codru’-de zăpadă mare,
Şi omu’-din supărare.
Spune-mi, măiculiţă, spune
Di ce n-am noroc pe lume?
Io ţ-am spus şi ţ-oi mai spune
Că tu n-ai noroc pe lume.
Că norocu-i floare rară,
Nu-nfloreşte-n orice vară.
În vara când te-ai născut,
Norocu’ n-o-nflorit
Să-ţi pot pune-n aşternut.

Mihăilă Ana, 67 de ani,
Coveş, 19 mai 1988

Am învăţat

Am învăţat frumosul de la mama
Şi de la tata ca să nu am teamă
Iar de la lună am aflat misterul
În nopţile când înstelat e cerul.
Pe codru l-am avut întotdeauna frate
Tăcerile naturii vibrează-n trupul meu,
Mă simt în seva lui şi-n florile lui toate,
Că pentru mine-i codrul altar şi Dumnezeu.

Ioan Ghip

SĂ ÎNĂLŢĂM TROIŢE

EROI MORŢI PENTRU PATRIE

Altare vechi, biserici înegrite
De ploi, de vânt, de vifore şi jale
Stau mărturii de vremuri prea slăvite
Cu sfinţi martiri şi feţe voivodale...

Să ocrotească-n neamului fiinţă
Voivozii s-au luptat cu îndârjire
Şi fiecare mândră biruinţă
S-a preschimbat în sfântă mânăstire!.....

Atâţi eroi căzut-au pentru ţară
Şi-atâţia sfinţi cinstesc iconostasul,
Ca şi străbunii ziditori de ţară
Să înălţăm troiţe la tot pasul.....

Să înălţăm troiţe şi altare
De-asupra glorioaselor morminte
Şi’n rugăciunea noastră fie-care
În orice zi să ne aducem aminte!....

O piatră, o fântână sau o cruce,
Icoane de lumini şi suferinţă,
Să ne vorbească în taină la răscruce
De cei ce s’au jerfit pentru-o credinţă....

În bronz măreţ şi falnic să sclipească
Cei ce-au căzut pe strămoşeşti ogoare,
Şi slava lor de-apururi să trăiască
În marmura pe veci nemuritoare!

Mircea Dem. Rădulescu

Societatea “Cultul eroilor” a fost înfiinţată în septembrie 1919, sub Înalta ocrotire a M.S. Regina Maria şi prezidată de I.P.S. S. Dr. Miron Cristea - Patriarh al României şi avea ca scop:

- cercetarea şi descoperirea mormintelor de Eroi, fără deosebire de confesiune sau origine etnică,
- îngrijirea acestor morminte şi întreţinerea lor
-înfiinţarea, organizarea, înfrumuseţarea şi întreţinerea cimitirelor de onoare
- Comemorarea Eroilor: “Ziua Eroilor”, monumente, plăci comemorative, cruci, troiţe, publicaţii, etc.

Bibliografie: *Troiţe şi monumente, vol. II, - Societatea CULTUL EROILOR – Atelierele “Glim” Breaza Prahova*

LUMEA NOASTRA

Nimic în lumea asta nu este întâmplător. Apele reci, mingea de foc de pe cer pe care noi pământenii o numim soare, curcubeul care joacă în zeci de culori în faţa ochilor noştri atunci când apare pe cer, chiar şi râsul copiilor care sună ca un cristal în lumea aceasta nedreaptă.

Pământul, universul cunoaşterii noastre, casa noastră, locul nostru care ne-a fost dat dintr-o lume aşa mare, pare un sâmbure răsărit parcă dintr-un lan care nu are nici început dar nici sfârşit.

Iar noi ce suntem? Oamenii cu părul de aur, oamenii cu părul de foc, vor rămâne întotdeauna un mister.

Marcu Marius Leonard
Cls. a V-a A

E VREMEA COLINZILOR

Se apropie sărbătorile de iarnă şi e bine să ne amintim cum era odată, cum petreceau românii aceste sărbători când „veşnicia se năştea la sat”. Pentru aceasta am apelat la fragmente din „Monografia Judeţului Târnava Mare” unde Ilarion Cocişiu descrie şi obiceiuri de pe Valea Hârtibaciului.

Obiceiul colindatului a fost însoţit pe vremuri (în tot judeţul) de jocul ritual al turcii (capră, cerb) însă astăzi e tot mai restrânsă aria de răspândire a acestui rit, limitându-se la comunele dinspre cotul Oltului şi câteva din jurul Mediaşului.

Colindele le clasificăm în lumeşti şi religioase.

Colindele lumeşti sunt cele care au de scop felicitarea celui la casa căruia se cântă. Aşa sunt colindele de primar, de preot, de fată de măritat, de om bătrân, de cioban etc., toate exprimând în cea mai delicată formă, consideraţia faţă de cel colindat.

Numim ***colinde religioase*** cele în care e vorba de naşterea, viaţa şi patimile Mântuitorului, vieţile sfinţilor ori alte episoade religioase, descrise după legende, povestiri ori scrieri apocrife, fără respectarea textului biblic.

Cântecele de stea, spre deosebire de colindele religioase, sunt produse semicărturăreşti de origină mai recentă, de mai mică valoare folclorică şi se recunosc prin respectarea întocmai a textului biblic(a adevărului evanghelic).

De altfel, între colindele religioase şi cântecele de stea s-au produs cu timpul contaminări, iar acolo unde cântecele de stea au tins să ia locul colindelor, (cu sprijinul preoţilor şi cărturarilor satului!), adesea cântecele de stea se cântă pe melodii vechi de colinde. Astfel graniţa nu e chiar atât de tăioasă(din punct de vedere muzical) între cele două genuri

Asupra timpului şi felului în care se colindă iată ce spun câţiva dintre informatori:

Ioan Şchiopotă 29 de ani din Retişul, în 1930 mi-a povestit cum flăcăii se adună încă dela Sf. Nicole, îşi aleg „tistiile”, care să-i conducă până la lăsatul secului: Primar mare, mic şi casier. Aceştia fac cereri la pretură ca să se poată „băga la o gazdă”, aleasă dintre fruntaşii satului şi cu copii mai puţini. Încep repetiţiile, împărţiţi în două grupe şi în această formă responsorială învaţă (pentru a nu obosi) şi tot astfel colindă în noaptea de ajun, după vecernie. Intâi colindă la preot, apoi la primar şi învăţători. După aceea se împart fiecare grup în două cete egale şi unii încep dintr-un cap alţii dintr-un alt cap de sat şi colindă până se întâlnesc înspre ziuă la mijlocul satului, apoi pleacă cu toţii la gazdă, unde colindă toate cele 6 cântece de stea.

Colindatul în două părţi (probabil şi ca să nu se obosească prea tare), în faţa mesei cu daruri, e aproape în tot judeţul.

În Ghijasa de sus, sunt o serie de colinde pentru nume, ca cea a lui Zahei, a lui Ion, a lui Ilie, a lui Petru, etc. Peste tot se cântă colindele în care e vorba de fată, la casa cu fete; ori de băieţi , colinde de voinici; cea a judelui la primari, a ciobanului la cioban, etc.

Darurile primite sunt; băutură, bani, colac de grâu; în unele părţi se dă şi carne. Pentru strângerea darurilor, aleg în sjun pe unul mai nou intrat între feciori, care nu ştie bine colindele ,,Calul”, care poartă desagii şi e bucătar şi paharnic.

Cântece de stea mai mult cântate în judeţ sunt:Trei crai de la răsărit, Steaua sus răsare, Acum vremea ne-a sosit, În oraşul Vitfleem Mărire ‘ntru cele ‘nalte, Sculaţi fraţi, nu mai dormiţi, Ce vedere(sau o ce veste) minunată, Isbăvirea ne-a sosit....

În Retişul şi câteva comune în jur, adevăratele colinde se cântă în seara de Sf. Vasile, când umblă copiii dela 5-15 ani, în grupuri de câte 3-10 pe la vecini şi rudenii, iar ceva mai spre miezul nopţii vin grupuri de femei care colindă ,,Zuorile”. În tot judeţul, flăcăii ascund în noaptea de anul nou, porţile de la fete , cu care fac strungi în drum, iau cânepa netoarsă a femeilor şi o duc departe, şi fac o mulţime de asemenea glume usturătoare şi adesea supărătoare.

GRÂUL, VINUL ŞI MIRUL

Şti tu Doamne ştire
Hoi dalerui Doamne
Că noi ne-am eşit
Cu Crucea la câmp
De noi ne-am cătat
Grânele-s de bune
Livezi-s de verzi
Secări d’înflorite
Le-oarzeles de coapte
Mult am d’ocolit
Pân-am nimerit
La lină fântână
Zău, cu apă bună
Şi ce se făcură
Doi câini de păgâni
Mult ne-o tot pândit
Pân-am adormit.
Pe Domnul prinseră
Şi ni-l mai duseră
La Curţi de Pilat
Mare chin i-o dat
Pe cruce de brad.
Daltâ că-i băteră
Cuie de oţel
Prin tălpi şi prin palme
Sânge la curgeare
Şi jos că-n cădere
Vin bun de făceare
D’arţî-l încingeare
Cu brâu de măceşu
D’alţî-l descingare
Carne culegeare
Şi jos că-mi cădeare
Grâu bun se făceare
D’alţî că-i puneare
Cununa de spini;
D’alţi i-o luară,
Sudori c-asudară
Şi jos că-mi cădeare
Mir sfânt se făceare
Creştini alergară
De se botezară
Şi se-n creştinară
Noi ne-o cântămu
Şi ne-o colindămu
Popii i-o’nchinămu

Ghijasa de Sus 28 V 1935

MAICA SE ROAGĂ SĂ-I CREASCĂ ION MARE

Soarele Domnului nostru
Soare-i Doamne răsărit
Cu razele răzimând
Sub prisvoar-s tot covoară,
Tot covoară, mese-ntinse,
Mese-ntinse şi subscrise.
Jos la masă cine şade?
Şade maica lui Ionu
De roagă pe Dumnezeu
Să-l văd vârstă de voinic.
Haină neagră-şi îmbrăcând
Luce-ş d-arme încingând
Mustăcioară-ş înherând
Pe-un cal bun încălecând
Şi ţările ocolind.
Noi cântăm şi-o colindăm
Şi la juraţi i-o-nchinăm.
Ca să-i crească Ion mare

grup de flăcăi
Ghijasa de Sus 1935

ELECTROCOM Ferroli

SISTEME TERMO-SANITARE COMPLETE

FIRMA AUTORIZATĂ ISCIR PENTRU
MONTARE/INSTALARE
CENTRALE TERMICE PE LEMNE
ŞI COMBUSTIBIL GAZOS

AGNITA STR. 1 DECEMBRIE NR. 30
TEL./FAX: 0269-513396
TEL. MOBIL: 0788-601031

OFERIM O GAMĂ VARIATĂ DE
PRODUSE
ELECTRONICE ŞI ELECTROCASNICE
LA PREŢURI ATRACTIVE

POSIBILITATE DE PLATĂ ŞI ÎN RATE

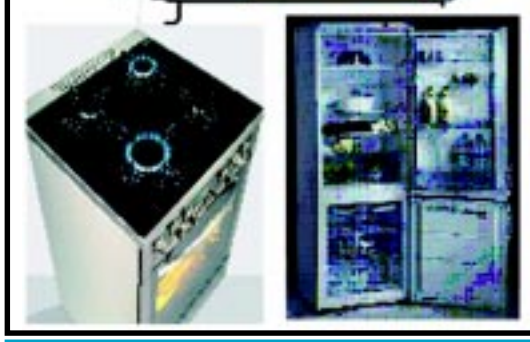

PIAŢA DE VINERI DIN AGNITA

Căruţe, căruciore, maşini mari şi mici, porci şi purcei, grâu şi porumb, vreme mohorâtă, lume multă şi noroi, aşa arăta târgul din capul oraşului vineri 17 nov. Spre tristeţea cumpărătorilor preţurile au început să crească. Purceii trec de 100 de lei şi unii se apropie de 200, porci se învârtesc în jurul la 5 lei

pe kg, porumbul s-a dat cu 7 lei feldera şi era de anul ăsta, iar grâul s-a făcut de 10 lei. Spre tristeţea vânzătorilor lumea nu se prea înghesuie la cumpărat şi mulţi porci au început să ştie drumul de la Mediaş la Agnita de când fac traseul. Poate în decembrie unii s-or muta definitiv în cratiţă.

Piaţa de zarzavaturi şi-a cam redus activitatea. Varza de Sibiu o concurează pe cea din Covasna şi câştigă cu 0,5 la 0,4 lei kg, roşiile au ajuns la 4 lei, gogonelele 2,5, ceapa albă şi roşie se vinde cu 1,5, cu 2 ori cu 3 lei, cartofii cu 0,8 sau 1 leu, merele între 0,6 şi 2,5 morcovii cu 1,2- 1,5 lei, strugurii s-au făcut 6 lei, fasolea 4 lei şi nuca 15 lei.

Vine frigul, se scumpesc toate, şi până dă urzica, spanacul şi salata intrăm în Uniunea Europeană şi ne-om uita la călcâie să vedem în ce am intrat.

Iondrobe.

„LA PRUT”

O nuntă, un botez, o aniversare, prilejuri de a-ţi face invitaţii să se simtă bine. Cel mai indicat să-i inviţi „LA PRUT”. Atmosferă plăcută, mâncare bună, servire ireproşabilă şi preţurile cele mai convenabile. Pentru 20 de musafiri asigurăm şi cazare.

VA AŞTEPTĂM!

ÎN LUNA DECEMBRIE ESTE ZIUA LOR

1. Denghel Regina	Alţâna	80 de ani la 1 dec.
2. Prescurea Elvira	Dealu Frumos	84 de ani la 5 dec
3. Sonea Maria	Retiş	87 de ani la 9 dec
4. Bârsan Livia	Retiş	80 de ani la 9 dec
5.Chiru Maria	Dealu Frumos	85 de ani la 12 dec
6.Bucholtzer Sofia	Merghindeal	82 de ani la 17 dec
7.Lascu Emilia	Dealu Frumos	87 de ani la 18 dec
8.Bucholtzer Emilia	Merghindeal	85 de ani la 22 dec
9.Ţânţ Maria	Retiş	83 de ani la 25 dec
10.Suciu Partenie	Dealu Frumos	82 de ani la 30 dec
11.Vulcu Maria	Merghindeal	87 de ani la 31 dec

Noi le dorim sănătate, bătrâneţe liniştită, dragoste şi bucurii din partea urmaşilor.

S.C. MODEST IMPEX SRL

Vrei să-ţi repari, să-ţi modifici ori să-ţi faci o casă? O problemă destul de simplu de rezolvat, dacă te adresezi firmei S.C MODEST IMPEX SRL din Agnita. Aceasta oferă tot ce este necesar, de la balastru pentru fundaţie până la materiale de finisaj.

Ai nevoie de constructori ? Firma S.C. MODEST IMPEX SRL, are o echipă de construcţii cu personal specializat şi autorizat, care oferă garanţie pentru lucrările executate.

Vrei aparatură electro-casnică, obiecte de uz gospodăresc ori materiale utilizabile de calitate garantată şi la preţuri fără concurenţă ? La S.C. MODEX IMPEX SRL, găseşti cea mai variată gamă cu aceste produse.

Ai nevoie de o anumită culoare de vopsea ? LA S. C. MODEST IMPEX SRL, durează mult până te hotărăşti ce alegi din cele 3000 de nuanţe din culorile curcubeului. Pe urmă cu ajutorul calculatorului, în cinci minute primeşti vopseaua de culorea aleasă.

Nu-ţi ajung banii ? De la S.C MODEST IMPEX SRL, poţi cumpăra orice cu credit bancar.

S.C. MODEST IMPEX SRL, este unicul furnizor din zonă pentru produse ROMSTAL.

S.C. MODEST IMPEX SRL, asigură transportul gratuit al produselor, în Agnita, Ruja şi Coveş şi cu preţuri mici în alte localităţi.

DACĂ NU CREDEŢI TOATE ASTEA, PUTEŢI VERIFICA.

Personalul firmei S.C. MODEST IMPEX SRL, amabil şi bine calificat, din unităţile de pe Aleea Castanilor şi str. Mihai Viteazu, vă va confirma, dându-vă şi detaliile necesare.

Între sat şi oraş

(continuare din pag. 1)

Explicaţia acestei poziţii duale a satului faţă de oraş în judeţul Tîrnava Mare o găsim în faptul cunoscut de toată lumea, că în cadrul aceluiaş spaţiu de convieţuire trăiesc alături două neamuri deosebite ca suflet şi orizont spiritual, Românii şi Saşii, care în trecut, au fost înzestrate politic şi economic cu privilegii inegale, a căror consecinţă se poate citi astăzi, între altele, şi în poziţia satului faţă de oraş.

Populaţia românească, născută şi crescută în peisagiul său, cu care se înfrăţeşte organic, ca orice populaţie cu aşezări arhaice, a avut două ocupaţii de căpetenie, din care a trăit: păstoritul şi agricultura. Ori, cum toată lumea ştie, ocupaţiile acestea impun celor care le practică un anumit fel de viaţă: viaţa în câmpul larg, cu orizonturile mult deschise, unde turmele şi cirezile să poată rătăci şi paşte în voie, iar omul să aibă pământ rodnic, căruia să-i smulgă pâinea zilnică. Prin urmare o viaţă care constrânsă de necesităţi, are predilecţie pentru aşezările mărunte şi împrăştiate de sat, cu un număr strâns de locuitori, ferindu-se de aşezările masive, cu aglomerări de populaţii, oraşele, care, prin înghesuiala lor se desvoltă altfel, într-un sens opus agriculturii şi păstoritului.

Populaţia germanică de pe aceste locuri, Saşii, veniţi ca pricepuţi şi harnici colonişti din apusul cu tradiţie de oraş, au transplantat aici spiritul aşezărilor peisagiului lor, oraşul, cu toate formele lui de viaţă: diviziunea de profesiuni a muncii, organizarea muncii profesionale în bresle, comerţul şi industria. Prin urmare au venit aici animaţi de un alt spirit economic, deosebit de al peisagiului local, spirit pe care l-au continuat şi întărit în centrele populate de ei: Sighişoara, Mediaş, Biertan, Rupea, Şeica, Aţel. În acest fel, viaţa de sat şi viaţa de oraş a populaţiei germanice are o continuitate, o continuitate cu aceiaşi fizionomie şi cu acelaşi suflet.

Şi dacă pe lângă aceste fapte iniţiale, care ţin cont de condiţiile permanente de viaţă ale populaţiei româneşti şi germanice, ţinem seama şi de privilegiile de care s-au bucurat în trecutul istoric aceste două populaţii, paralelismul sat românesc şi oraş devine şi mai limpede şi mai uşor de înţeles. Opriţi de a se aşeza în oraşe şi constrânşi prin aceasta să trăiască în sate sau la periferia oraşelor, românii şi-au dezvoltat viaţa paralel cu oraşul, de care se simţeau izolaţi şi străini.

Nu ne vom mira, deci, dacă săteanul târnăvean, când este întrebat despre oraş, nu prea ştie ce este oraşul, ci îl vedea prin optica vieţii şi drepturilor lui de totdeauna.

Iată câteva păreri asupra vieţii de oraş şi a rosturilor oraşului.

I. Oraşul este satul domnilor.

II. Oraşul este localitatea unde stau domnii, care duc o viaţă fără muncă.

III.Oraşul este locul unde se găseşte învăţătură multă, unde sunt multe şcoli, unde se duc copii de la sat să se facă domni învăţaţi pentru a trăi mai uşor, mai bine, ne mai muncind din greu la câmp, ca noi.

IV. Oraşul este locul de târg, unde ducem ce avem de vânzare şi cumpărăm din prăvălii.

V. Oraşul este acela de unde ne cumpărăm ce avem lipsă.

VI. E bun oraşul, că ne putem vinde marfa; e rău că suntem aşa departe de oraş (Apoş)

VII. Oraşul, domnule, este locul unde poţi primi mai multă cultură, dar unde poţi primi şi apucături rele.

Oraşul este deci pentru sătean «satul domnilor», adecă o aşezare unde stăpânii îşi trăiesc viaţa lor, cu desfătările ei, care nu are nimic cu satul, decât doar atunci când are ceva de cerut.

Este apoi locul unde «se găseşte învăţătură multă», unde vin copii de la sat să se facă «domni», ca să trăiască «mai bine» şi «mai uşor». Este, aici o apreciere care rezultă în mod firesc din părerile ce are săteanul târnăvean despre muncă: satul unde locuiesc domni, este locul desfătărilor şi a muncii uşoare; deşi, e destul să fie domn, pentru a uşura efortul fizic, singurul pe care-l cunoaşte săteanul.

Şi în fine oraşul trăieşte viu în conştiinţa săteanului prin funcţiunile economice ce le îndeplineşte: locul de desfacere al produselor săteşti şi de aprovizionare cu cele necesare vieţii săteşti, pe care economia sătească nu le poate produce.

Se poate desprinde din acest fel de a se reflecta oraşul cu viaţa lui în conştiinţa săteanului, că pentru săteanul din Târnava Mare oraşul este aşezare pe care nu o simte a lui, aproape de sufletul său, cu acelaşi puls ca a lui. Săteanul se simte străin de viaţa oraşului din Târnava Mare, în care bate o altă inimă decât aceia din satul lui, pentru că oraşul nu-i ilustrează viaţa lui, cum o face Blajul de pildă pentru satele dinspre Târnava Mică, oraş crescut organic din sufletul românesc, care a ştiut să se aşeze în frunte vieţii româneşti, să sintetizeze şi să exprime aspiraţiile româneşti. Oraşele din Târnava Mare, pentru români, au rămas pe o altă linie, firească şi ilustrativă pentru viaţa germanică, dar alături de viaţa românească. (...)

Bibliografie: *Monografia judeţului Târnava Mare, Tipografia Miron Neagu - Sighişoara, 1943, pag. 379-382.*

Pentru informaţii zilnice
Abonaţi-vă la cotidianul
Tribuna

Nu-ţi lăsa goală
Cutia poştală!

COLEGIUL DE REDACŢIE AGNITA

Colectiv de redacţie: Ilarion Bârsan, Eleonora Tudoran, Mircea Drăgan, Lucia Letiţia Rodina, Marius Halmaghi,

Tehnoredactare: Nicolae Hodiş

Foto: Marius Halmaghi

Tipar: Tipo Trib Sibiu

EDITURA ETAPE SIBIU

Str. P-ţa Republicii nr. 19 - Tel.: 0269-510465, int.112 orele 8^{00} - 15^{00}

Cyan Magenta Yellow Black